

Seminář Policie ČR a samospráva – soupeři nebo partneři?

V úterý 27. února 2007 v prostorách Hlavního sálu Valdštejnského paláce Senátu České republiky proběhl pracovní seminář o podmínkách spolupráce Policie ČR a samosprávy na místní úrovni. Cílem semináře bylo zamyslet se na úrovni těch, kdo mají možnost problematiku definovat, nad budoucí podobou a fungováním základních útvarů pořádkové policie, jejich vazbou na místní samosprávy a místní obyvatelstvo. Semináře se zúčastnilo přes 150 hostů z řad samospráv, Policie České republiky, městských policií a státní správy.

Na semináři vystoupili v roli referujících k jednotlivým tématům:

plk. JUDr. Mgr. Jan Brázda, PhD., náměstek policejního prezidenta

Ing. Petr Kvaš, ředitel Městské policie Pardubice

Václav Koukal, senátor

Mgr. Michal Mazel, ředitel odboru bezpečnostní politiky MVČR

Josef Zoser, senátor, místopředseda Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost

Témata semináře

Seminář se věnoval čtyřem tematickým blokům. První téma, které diskusi otevřelo, byly **současné kompetence a povinnosti pořádkových policistů na základních útvarech PČR** a to, zda se uvažuje či neuvažuje o jejich změně a jaké jsou pro to důvody. Za Policii ČR toto téma komentoval náměstek policejního prezidenta **plk. JUDr. Mgr. Jan Brázda, PhD.** K druhému tématu, jímž bylo **zhodnocení spolupráce městských policií a příslušných útvarů Policie ČR**, referoval ředitel Městské policie Pardubice **Ing. Petr Kvaš**. Po přestávce na toto téma navázal senátor a bývalý starosta Svitav **Václav Koukal** a přiblížil zúčastněným podobu **spolupráce města Svitavy a jeho městské policie s obvodním oddělením Policie ČR ve Svitavách**, jež je dlouhodobě na velmi vysoké úrovni. Posledním tématem byla **perspektiva sladování správní struktury samosprávy a Policie ČR**, jež je vnímáno jako zásadní podmínka pro uvažování o práci policie v souladu s potřebami místních komunit (community policing) na území celého státu. K tomuto tématu se vyjádřil ředitel Odboru bezpečnostní politiky MVČR **Mgr. Michal Mazel**.

Přepis jednotlivých příspěvků a jejich diskuse

Senátor Josef Zoser: Dovolte mi, abych Vás coby místopředseda Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost přivítal v těchto nádherných sálech Valdštejnského paláce, a abych přivítal jak zástupce měst a obcí, abych přivítal zástupce Ministerstva vnitra ČR, ale i své kolegy senátorky, senátory a další vážené hosty.

Mám zde čest pronést několik slov na zahájení pracovního semináře na téma „Policie a samospráva“. Hned úvodem bych chtěl říci, že toto téma perfektně zapadá do kompetencí našeho výboru, a proto žádný z jeho členů neváhal s převzetím

záštity nad ním. Vedle otázek zahraničně politického charakteru a otázek armády a obrany se výbor vyjadřuje ke všemu, co se týká vnitřní bezpečnosti naší země. Jinými slovy řečeno, tento výbor má ve své kompetenci otázky, které už u kolegů v Poslanecké sněmovně nyní spadají do kompetence tří výborů.

Připomínám, že náš výbor, a přirozeně Senát jako takový, měl své zásadní slovo, když vznikaly vyšší samosprávné celky a práce na legislativních dopadech tohoto vzniku zaměstnávala senátory několik let. Já osobně jsem v té době ještě nebyl senátorem, tak starý senátor ještě nejsem. Ale protože jsem dlouhodobý starosta a nyní senátor a člen Výboru pro bezpečnost, považuji za svoji povinnost podporovat snahu vyplnit všechny mezery, které předešlé zákoně předlohy nevychytaly.

Vztah mezi samosprávnými celky a Policií ČR patří zjevně k oněm oblastem, kde přetrvává množství neprobádaných míst. Vznik a rozvoj místních a městských policií bezpochyby znamenal významný krok, o kterém se ve společnosti stále diskutuje. Je mnoho zastánců, ale i odpůrců tohoto modelu. Vznikají zde totiž nejasnosti spojené s nevyhraněností kompetencí a pravomocí, které mohou být špatně vnímány jak hejtmany, starosty, představiteli místních samospráv, tak i policisty a především občany samotnými. Jako extrémním a doufám, že ne tak častým vyústěním této nevyhranělosti vidím situaci, ve které by se místní a státní orgány nejen nedoplňovaly, ale dokonce si vadily.

Cílem tedy je dotvářet zákony tak, aby se zabránilo nejasnostem. V zákonodárné oblasti však platí to, co platí všude – dvakrát měř, jednou řež. Vzniku zákonných předloh musí předchá-

Senátor Josef Zoser
Foto: Senát ČR

zet reflexe i diskuse mezi všemi, jichž se předloha bezprostředně týká. Zde v tomto případě základní otázkou je, jaká je ideální situace, jíž chceme dosáhnout, jak vypadá onen pořádek a ona bezpečnost, které si přejeme, a kdo dělá co pro jejich nastolení.

Věřím, že navážeme na celosvětový trend zásadních proměn policejních sborů, kdy by prvořadým úkolem policie nemělo být dopadení co nejméně přestupitelů zákona, ale budování prostředí, ve kterém bude k porušování zákonů co nejméně možností. Policisté musí mít totiž na paměti, že kriminalita není pouze jejich problém, ale problém všech jejich potenciálních obětí. To však nepůjde bez změny vztahu k občanům, ke kterým je doposud přistupováno většinou pouze jako ke zdroji informací v době, kdy došlo ke spáchání trestného činu a kdy uniformovaní policisté působí spíše jako mechaničtí administrátoři kriminality, než jako aktivní ochránci před jejími dopady. **Věřím v postupnou maximální otevřenost policie, která bude mít na zřeteli spíše pocit bezpečí občanů, než nekonečné úsilí pochytat všechny zločince.**

Na závěr bych chtěl říci, že jako starosta sice malé, ale neklidné obce Jiřetína pod Jedlovou, nacházející se v rekreační oblasti překrásných Lužických hor, řeším se svými spolupracovnicemi stále problémy, ať už s kriminalitou, dopravou či veřejným pořádkem vůbec. Osobně jsem byl již několikrát napaden, před půl rokem mně byla před domem odcizena zánovní Octavie. Téměř každý měsíc se dozvíme o vykradení některé chalupy na katastru naší obce nebo řešíme, jak rychle nahradit ukradené kanalizační poklopy nebo měděné okapy.

Proto doufám, že zde proběhne plodná výměna názorů a velmi bych ocenil vnesení jasných odpovědí do problematiky, která je námětem tohoto semináře. Zároveň bych chtěl poděkovat obecně prospěšné společnosti Otevřená společnost, o.p.s. za to, že dala podnět k tomuto semináři, za to, že vydala tuto knížečku¹, kterou jsem si pečlivě přečetl. Děkuji vám za pozornost a přeji dnešnímu jednání hodně zdarů.

Moderátor Marek Veselý: Dobrý den, dámy a pánové, vážení hosté, jmenuji se Marek Veselý. Pro dnešek mám dvě role – jednak toto setkání budu moderovat a pro tento okamžik jsem si dovolil stoupnout si k řečnickému pultíku jenom pro velmi krátký úvod jako zástupce obecně prospěšné společnosti Otevřená společnost, o.p.s.

Děkuji panu senátorovi za ten úvod a za to, že zmínil naši organizaci jako toho, kdo požádal váš výbor o záštitu nad tímto jednáním. Jenom rychle zarámuji, proč jsou tady k dispozici tyto materiály, a proč je to téma dnes takové, jaké je, to znamená struktura policie a její vztahy

¹ 21 doporučení pro pořádkovou policii v 21. století, ke stažení na www.pro-police.cz

s městskou policií, s veřejnou správou. Jedná se o téma dlouhodobé, téma, které je třeba řešit legislativně, a které je třeba řešit ve vzájemné komunikaci všech těchto složek.

Tato akce je vyvrcholením tříletého projektu Otevřené společnosti, o.p.s., ve kterém jsme se zabývali v pilotních lokalitách spoluprací státní policie, veřejnosti, veřejné správy, případně i městské policie a je pro nás vlastně takovým milníkem, kterým tento úvodní projekt končíme a rádi bychom se těmi tématy zabývali do budoucna jaksí systémově a strukturálně. A toto je ten první krok výš, o který jsme celé ty tři roky usilovali.

A nyní promluví již jako moderátor. Jenom krátce shrnu způsob, jakým by toto setkání mělo probíhat. Představení nebo prezentace přednášejících by měla prosím trvat deset až 15 minut a já budu velmi nekompromisní v dodržování času, protože je to napnuté a vždycky minutu předem vám dám vědět. Poté bude mít na reakci tři minuty každý z účastníků panelu. Následně by měl reagovat ještě jednou na dotazy vznesené z panelu přednášející, a poté bude prostor pro dotazy. (...) To je z mé strany vše. Děkuji vám a poprosím o první příspěvek pana plukovníka Brázdu, náměstka policejního prezidenta.

Náměstek policejního prezidenta plk. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.: Dobrý den, vážené dámy, vážení pánové, já jsem si připravil příspěvek tak, jak jsem měl tady stanoveno podle pozvánky. Nevím, jestli se vejdu do časového limitu, ale udělám pro to všechno.

Služba pořádkové policie a Služba železniční policie plní základní úkoly Policie ČR zejména prostřednictvím obvodních místních oddělení a oddělení železniční policie. Tato oddělení plní především úkoly na úsecích ochrany veřejného pořádku, prevence kriminality, trestního a přestupkového řízení a správního řízení v oblasti domácího násilí. Přitom spolupracují především s orgány místních samospráv při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku, dále i s různými sdruženími občanů, podnikatelskými subjekty a vládními i nevládními organizacemi.

Dále se podílí na plnění dalších úkolů policie souvisejících s dohledem na bezpečnost a plynulost silničního provozu, železniční a vodní přepravy, pátrání po osobách a věcech, zabývá se dohledem nad problematikou zbraní, střeliva a výbušnin. Oddělení plní další úkoly podle potřeb a požadavků v součinnosti s dalšími službami policie, případně ve spolupráci s dalšími bezpečnostními sbory a složkami integrovaného záchranného systému, Armádou ČR, civilní ochranou apod.

Početní stavy těchto oddělení se v rámci celé republiky pohybují od 10 policistů výše. Výjimkou nejsou oddělení o sedmdesáti a více policistech. Stavy oddělení jsou vždy odvislé od

potřeb řešení bezpečnostní situace konkrétního teritoria. Dislokace těchto oddělení vyplývá jednak z bezpečnostní situace konkrétního místa – snahou je mít oddělení umístěna v místech více ohrožených kriminalitou, ale musí také reagovat na rozlohu konkrétního území, a zejména na vzdálenosti tak, aby občan, který se potřebuje na policii obrátit se žádostí o pomoc, měl oddělení v přijatelné vzdálenosti od svého bydliště.

Na území ČR bylo k 31. prosinci 2006 celkem 617 obvodních, v Praze místních, oddělení Policie ČR a 17 oddělení železniční policie, z toho 41 prvního typu, 147 druhého typu, 314 třetího typu a 132 čtvrtého typu. Dále ještě 27 policejních stanic. Na všech těchto základních útvarech Služby pořádkové policie a Služby železniční policie pracuje celkem 16354 příslušníků policie.

V roce 2006 bylo základními útvary Služby pořádkové a železniční policie evidováno celkem 1.925.769 spisů. Z výše uvedeného celkového počtu bylo 1.264.560 obyčejných čísel jednacích, 323.327 spisů přestupkových, 337.872 spisů v trestním řízení. Příslušníky Služby pořádkové a železniční policie bylo v roce 2006 zjištěno celkem 869.503 přestupků dle zákona ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Výrazně nejvíce přestupků bylo zjištěno na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu dle § 22 zákona o přestupcích, a to 555.973. Nutno dodat, že **policisté obvodních oddělení plní úkoly na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu především v místech, kde není zřízena městská a obecní policie a bezpečnostní situace si zajištění plnění těchto úkolů vyžaduje.**

Např. v roce 2006 bylo policejním prezidentem vyhlášeno celkem 22 dopravně bezpečnostních akcí Kryštof, na kterých se kromě policistů Služby dopravní policie podílelo i 21.761 policistů pořádkové a železniční policie. Kromě centrálně vyhlášených dopravně bezpečnostních akcí jsou vyhlášované i krajské a okresní dopravně bezpečnostní akce, a na těchto se ve značné míře rovněž podílejí policisté Služby pořádkové a železniční policie. Plnění úkolů uvedených akcí značně zkracuje dobu, ve které by policisté mohli poskytovat službu občanské veřejnosti v souladu s principy community policing².

Dále následují přestupky proti majetku dle § 50 zákona o přestupcích, kterých bylo 173.399 a na úseku veřejného pořádku a občanského soužití dle § 47-49, kterých bylo 98.015. Přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi podle § 30 bylo zjištěno 25.415. V blokovém řízení bylo zjištěno celkem 594.455 přestupků.

² Informace o community policing naleznete na internetových stránkách MVČR na adrese <http://www.mvcr.cz/bezpecnost/community.html> a na stránkách ProPolice <http://www.pro-police.cz>

Ředitelstvím Služby pořádkové policie a Služby železniční policie Policejního prezidia bylo navrženo, aby novelou závazného pokynu policejního prezidenta č.130/2001, kterým se upravuje postup Policie ČR při plnění úkolů v trestním řízení, ve znění pozdějších změn, byly taxativně stanoveny trestné činy, k jejichž prověřování budou příslušné policejní orgány uniformované policie. Je nutno podotknout, že i dříve byly v ustanovení § 168 zákona taxativně stanoveny trestné činy příslušné vyhledávacím orgánům a některé

Náměstek Jan Brázda
Foto: Senát ČR

skutkově a právně složitější trestné činy, zejména majetkového charakteru, převedeny do věcné příslušnosti služby kriminální policie a vyšetřování. Návrh počítá se snížením roční zatíženosti obvodních oddělení pořádkové policie a oddělení železniční policie nejméně v rozsahu jimi zpracovaného zkráceného přípravného řízení – v roce 2006 to bylo 26.176 věcí – o které by se jejich současná zatíženost 284.144 spisů měla snížit. **Cílem je vytvoření nezbytného prostoru pro výraznější posílení přímého výkonu hlídkové a především již skoro nerealizované obchůzkové služby, tedy vytvoření nezbytného prostoru pro aplikaci**

community policing v práci uniformované policie, především pak prohlubováním součinnosti s orgány místní správy a samosprávy, spolupráce s občany a širším uplatňováním preventivní a výchovné činnosti v přidělených územních částech obvodu.

Přitom by uniformované policii měla být ponechána i možnost zpracovávat věci ve zkráceném přípravném řízení, protože právě uniformovaná policie svým velmi pozitivním přístupem zcela naplňuje účel zavedení tohoto institutu, tj. odstranění duplicity při provádění úkonů trestního řízení policejními orgány uniformované policie a Služby kriminální policie a vyšetřování, zjednodušení úkonů a urychlení postavení pachatele trestného činu před soud.

Vycházeno bylo především z toho, že se v minulých letech stále zvyšoval podíl uniformované policie na trestním řízení, aniž by byla v odpovídajícím rozsahu personálně posílena. Např. v roce 1980 obvodní oddělení zpracovávala se stavem 10.227 policistů 67.825 trestných činů, v roce 1990 se stavem 10.420 již 111.958 trestných činů, v roce 2005 se stavem 13.772 policistů dokonce 267.880 trestných činů. Započítáni jsou všichni policisté obvodního oddělení, i když se na trestním řízení podílejí jen dílčími či jednotlivými úkony.

Předkládaný návrh je schopen při důsledné aplikaci snížit administrativní zatížení základních útvarů a vytvořit tak prostor pro výkon služby v území a otevřít tak další

prostor pro aplikaci community policing v práci Policie ČR. Mimo to community policing plně odpovídá principům EFQM a jeho požadavku na trvalé zlepšování a zefektivňování Služby pořádkové policie a zároveň je i odpovídající reakcí na výsledky výzkumu spokojenosti občanů s prací Policie ČR.

Je nutné konstatovat, že činnost základních útvarů Služby pořádkové a železniční policie neúměrně zatěžuje i celá řada asistencí, které ze zákona musí provádět na základě žádosti orgánů při výkonu rozhodnutí. V posledním období jde zejména o velkou četnost asistence soudním exekutorům. Např. v 1. pololetí roku 2006 bylo zaznamenáno 2433 případů žádostí o asistenci policie při soudních exekucích. Dle našeho názoru by tyto asistence měla provádět justiční stráž. Ředitelstvím Služby pořádkové policie a Služby železniční policie Policejního prezidia ČR byl předložen cestou analyticko-legislativního oddělení Kanceláře policejního prezidenta opětovně návrh odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra na novelizaci zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, tzv. exekuční řád, a o změně dalších zákonů, s tím související vyhlášky č. 418 a dalších zákonů, paragrafu 69 zákona o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů.

Obdobně došlo k nárůstu tzv. nepolicejních činností - doručování písemností, obsílek a usnesení soudů, což do značné míry odčerpává síly policistů, kteří by měli vykonávat službu ve služebních okrscích. Do současné doby se podařilo prosadit novelizaci příslušných právních norem v oproštění Policie ČR od doručování písemností pro správní orgány a pro soudy dle správního a občanského soudního řádu. I přes příslib ministrů spravedlnosti se do současné doby nepodařilo dořešit otázku doručování podle trestního řádu. Jde o případy, kdy předchozí jiný způsob doručení nebyl opakovaně úspěšný. Ze sdělení Policie ČR, správ krajů a Policie ČR správy hl. města Prahy za druhé pololetí roku 2006 vyplývá, že od soudů obdrželi celkem 82.479 žádostí o doručení písemností, přičemž nejvíce jich bylo požadováno od policejních orgánů Policie ČR správy Severočeského kraje – 21.760, správy Severomoravského kraje – 14.744 a správy Západočeského kraje – 11.207. U ostatních správ krajů se jejich počet pohyboval od 9.400 správy Jihomoravského do 3.800 u správy Jihočeského kraje.

V současné době je v jednání otázka zatykačů, kdy policie ČR převáží zatčenou osobu i do 500 km vzdáleného místa soudu jen proto, aby osobě byla soudem předána písemnost. Počet realizovaných převozů zatčených osob k soudu za první pololetí roku 2006 dosahoval úrovně za celý rok 2004, i když ze strany Ministerstva spravedlnosti bylo přislíbeno,

že budou učiněna opatření k eliminaci počtu příkazů k zatčení. I přesto však dochází k zatčení orgánů Policie ČR na tomto úseku i na dále. Za 1. pololetí roku 2006 bylo realizováno více než 6 tis. příkazů k zatčení, přičemž u Policie ČR správy hl. města Prahy to bylo 1.580 příkazů, u správy Severočeského kraje 1.360, Severomoravského kraje 1.230, Jihomoravského kraje 700, u správy Středočeského kraje 450 a u ostatních správ krajů se pohyboval jejich počet okolo 200. Naprostá většina případů zatčení obviněného byla ukončena tím, že po dodání zatčeného k soudu, jehož soudce příkaz k zatčení vydal, je zatčenému předána písemnost, kterou mu nebylo možné do té doby doručit a následně není výjimkou, že po několika minutách od dodání soudu je soudcem propuštěn na svobodu.

Dnem 1. ledna 2007 nabyl účinnosti zákon č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím. Tímto zákonem byla provedena změna zákona 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů, která spočívá v rozšíření dosavadního oprávnění policisty podle ustanovení § 21. Policisté jsou v případech domácího násilí oprávněni ve smyslu správního řádu rozhodnout o vykázaní násilné osoby ze společného obydlí a zakázat vstup do něj. V ČR jde o zcela nový právní institut a jeho užití bude významným zásahem do ústavně zaručených práv a svobod násilné osoby, zejména jejího práva na nedotknutelnost obydlí a ochranu vlastnického práva.

K ohrožení veřejného pořádku na území ČR v roce 2006 ve větší míře nedošlo. Jednotlivá narušení veřejného pořádku, ke kterým došlo při nebo po shromáždění osob – např. aktivity příslušníků extremistických skupin, mělo pouze územně místní charakter, který nepřesáhl rámec daného teritoria. Přijatá opatření ze strany Policie ČR ve spolupráci s orgány obcí a dalšími zainteresovanými orgány, zejména v počátečním období shromážděných osob na různých techno-party, měla za následek, že nedošlo k obdobnému problému jako v minulosti, kdy byl narušován veřejný pořádek, občanské soužití, poškozovány cizí věci apod. Pokud bylo konání shromáždění

Účastníci semináře
Foto: Tomáš Adamec

osob předem známo, byla přijata příslušnými územními útvary policie opatření k ochraně veřejného pořádku. Policie reagovala i na shromáždění osob, která nebyla předem oznámena, příp. i na shromáždění osob, která byla zakázána. Došlo-li k porušení veřejného pořádku, byla policejními silami bezprostředně přijata opatření k jeho obnovení a osoby, jež se dopustily protiprávního jednání byly většinou ztotožněny a předány k příslušnému postihu.

Rozšíření spolupráce s obecní/městskou policií, která se podílí na ochraně místních záležitostí veřejného pořádku, bezpečnosti osob a majetku předpokládá zvýšení vzájemné koordinace činností. Zachování stávajícího stavu existence obou subjektů v současné době je nejsnazším řešením za předpokladu, že mezi oběma subjekty bude zvýšena úroveň spolupráce a dodržena působnost obou policií. K tomuto by bylo potřebné vytvořit užší štáb zástupců obou subjektů, který by vzájemně koordinoval činnost obou policií na základě vzájemných informací a rozboru bezpečnostní situace.

Dlouhodobým záměrem v činnosti obvodních, místních oddělení a oddělení železniční policie je jejich službu co nejvíce přiblížit veřejnosti tak, aby potřeba občana byla naprostou prioritou policistů všech oddělení. Musíme dosáhnout stavu, aby policista byl vždy připraven pomoci občanům nebo jim aspoň poradil s řešením jejich problémů, i když se tento problém přímo netýká působnosti Policie ČR – např. v rámci přestupkového nebo trestního řízení. Pro naplnění tohoto cíle bylo na Policii ČR, správách krajů, započato u vybraných základních útvarů s výstavbou 17 vzorových policejních služeben, kde budou zřízeny recepční místnosti. Recepční pracoviště má za úkol přijímat osoby při vstupu do objektu a poskytovat informace ve věcech občanskoprávních, o náležitostech oznámení přestupků a trestných činů a jejich vyřízení, při ztrátě nebo odcizení dokladů, při řešení obtížných životních a jiných situací.

Ke zkvalitnění plnění úkolů Služby pořádkové policie a Služby železniční policie přispěje vydání nového interního aktu řízení policejního prezidenta, kterým se upravuje činnost Policie ČR, obvodních, místních oddělení a oddělení železniční policie. Vydáním tohoto služebního předpisu budou vytvořeny předpoklady pro naplnění hlavního poslání těchto oddělení, které poskytují službu občanské veřejnosti v souladu s principy community policing. Důraz bude kladen na dokonalou místní a osobní znalost na principu územní odpovědnosti, úzkou součinnost a spolupráci se státními orgány, orgány obcí, právníky a fyzickými osobami. Dále výše uvedený interní akt řízení přispěje ke zvýšení účinnosti hlídkové a obchůzkové služby spočívající zejména v provádění preventivních opatření, předcházení protiprávního jednání a odstraňování jeho příčin, včetně odhalování a objasňování trestných činů a přestupků.

V roce 2007 bude pozornost police zaměřena především na odbourávání činností, které odvádějí činnost Policie ČR od řešení potřeb občanů – zde zejména doručování obsílek pro soudy na základě jejich požadavků, asistence při exekucích, převozy zatčených osob přes celou republiku apod.; modernizaci útvarů zřizováním tzv. recepční služby

občanským pracovníkem podle příkladu tzv. vzorových policejních služeb. V souladu s principy community policing ve spolupráci s orgány místní samosprávy a občany na zvyšování účinnosti preventivního působení Policie ČR při předcházení a řešení kriminality a zajištění vyšší účinnosti obchůzkové služby, tzv. okrskářů, kteří mají dobrou místní a osobní znalost a jsou v pravidelném kontaktu s občany ve svém okrsku.

Zaměříme se rovněž na vytváření podmínek k elektronizaci trestních a přestupkových spisů a vybavení oddělení potřebnou technikou a informačním prostředím tak, aby většinu nezbytných protokolů, např. při vloupání do bytu, byl policista schopen zpracovat přímo na místě události a občan poškozený trestným činem byl co nejméně policií časově zatěžován a v neposlední řadě na zvyšování řídicí, organizační a zejména kontrolní činnosti vedoucích obvodních oddělení – k tomu je však třeba postupně vytvářet podmínky, aby vedoucí nebyl zatěžován nadbytečnými administrativními činnostmi. Děkuji za pozornost.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu náměstkovi Brázdovi a nyní máme před sebou blok diskuse panelistů. Rád bych poprosil v krátkém komentáři nebo otázce, pokud máte někdo z vás zájem ujmout se slova ihned. (Nikdo se nehlásí.)

V tom případě bych vás rád vyzval přímou otázkou – začal bych zprava – na pana senátora Koukala, který „ve svém minulém životě“ byl starostou jednoho z měst, které v ČR velmi úspěšně naplňují model dobré spolupráce městské policie a státní policie, který není zase tak běžný a není zase tak samozřejmý. Rád bych se vás zeptal: Pan Brázda jako podmínku k výkonu Služby pořádkové policie v rámci community policing zdůraznil uvolnění rukou policistům na základních útvarech. Jak jste toho dosáhli ve Svitavách, pokud se vám toho podařilo dosáhnout?

Senátor Václav Koukal: Já bych spíš považoval za vhodné, abych to, co mám připravené, sdělil jaksí v souvislostech, abychom nenarušovali to, co říci chci. Jinak já si myslím, že to, co říci chci, obsahuje vaši otázku a já bych, jestli s tím budete souhlasit, to řekl v tom souhrnu a pohledech, které mám skrze svou šestnáctiletou zkušenost na radnici. Je tady také pan ředitel policie ve Svitavách pan plukovník doktor Brandejs, který je spoluautorem té spolupráce a myslím si, že pak v diskusi bude možné na to reagovat. Teď bych to nechal, jestli dovolíte.

Moderátor Marek Veselý: Dobře, děkuji. Pokud se momentálně nemáte k ničemu, mám takovou kacířskou myšlenku nebo otázku na pana Mazla, ředitele odboru bezpečnostní politiky MVČR: V té prezentaci bylo zmíněno uvolnění rukou pro policisty na základních útvarcích tím, že se jim odeberou nějaké činnosti nebo nějaké činnosti přejdou jinam. Tedy za prvé, jestli byste se mohl vyjádřit k tomu, pokud s tím máte zkušenost, kdo z té druhé strany a jestli vůbec z té druhé strany je ochota ty činnosti přijmout, a ta **možná kacířská myšlenka je, zdali se uvažuje část těch činností zajistit tak, že by se policie posílila více o civilní pracovníky, kteří jsou podle mého názoru levnější?**

Mgr. Michal Mazel, ředitel odboru bezpečnostní politiky MVČR: Děkuji za lehkou otázku, protože když se mě zeptáte, jestli se o něčem uvažuje, tak na to je vždycky odpověď, že ano, protože v současné době se, pokud jde o reformu policie, uvažuje prakticky o všech možných řešeních, které by právě přispěly k tomu, aby se policie „odbřemenovala“.

Já bych ještě jednou zopakoval některá ta čísla, která tady řekl pan náměstek Brázda, abychom si uvědomili – on je neřikal samoučelně - jsou to čísla, která dokladují to, nakolik je policie v tuto chvíli vytížena různou administrativní agendou. Takže ještě jednou - těch spisů, které byly loni evidovány, je takřka 2 miliony; spisů v trestním řízení, které pořádková policie řeší je zhruba 340 tisíc; těch přestupkových spisů je jenom o něco méně. Těch asistencí, o kterých tady byla řeč, tak třeba vy jste se ptal, jestli se uvažuje o tom, jestli by se dalo některé ty činnosti přenést na někoho jiného. Tak třeba zrovna v případě 2.500 asistencí policie při soudních exekucích se skutečně domníváme, že nic nebrání tomu, aby se tato asistence přenesla na justiční stráž.

Potom jsou činnosti, o kterých vy jste sám říkal, že je docela klidně možné, aby byly i v rámci policie realizovány civilními zaměstnanci, ale ono je samozřejmě také možné některé ty činnosti úplně z policie přenést pryč, nechat je realizovat soukromými subjekty. I takové varianty se ve světě naplňují a samozřejmě i tyto varianty teď velmi vážně zkoumáme a chtěli bychom je do právních předpisů dostat.

Co se týká doručování, tak samozřejmě, kdyby byla vůle ze strany např. resortu Ministerstva spravedlnosti to vyřešit tak, že by to policie už v zásadě nedělala anebo to dělala jenom velmi výjimečně, kdy je to doručování spojeno s nezbytnou potřebou, aby u toho policista byl, tak už by ten problém byl odstraněn. Samozřejmě, že na té druhé straně, na straně toho, kdo by měl tuto agendu převzít, schází dobrá vůle také proto, že prostě momentálně ty kapacity ta která instituce nemá. To už je ale potom otázka toho, rozhodnout se, jestli to tedy všechno

chceme nechat nadále na univerzálních vojácích – policii, kteří zařídí úplně všechno a při tom zařizování úplně všeho nebudou mít potom bohužel čas na to, aby se starali o to, proč tu primárně jsou. **Zkrátka ten princip subsidiarity, který byl ve vztahu k policejní působnosti v minulosti nastaven, stojí za to přezkoumat a bavit se o tom, jestli něco z toho nepřenést na jiné subjekty v zájmu té primární odpovědnosti, kterou policie má, a tj. chránit oprávněné zájmy občanů.**

Moderátor Marek Veselý: Dobře, děkuji. K tomu tématu se jistě ještě několikrát dnes dostaneme. Pane senátore?

Senátor Josef Zoser: Děkuji. Mě zaujala slova pana Brázdy, když hovořil o zlepšení technického vybavení příslušníků policie. Já, protože, jak jsem ve svém úvodním proslovu říkal, jsem zažil několik desítek zjišťování různých trestných činů a v době, kdy my na radnicích i v malých obcích máme už víc než 10 let počítač, vždycky mě fascinovalo, když příslušník přinesl psací stroj a začal to ťukat na tom stroji. Takže předpokládám, že vybavení policejních služeben počítači už máme za sebou. **Ale teď u pořádkové police by mě zajímalo, jestli tak, jak je uváděno v této brožurce - myslím si, že docela dobře - abych mohl s občanem komunikovat, tak musím mít nějaké vybavení. Jestli policisté mají třeba své vizitky, kde je nějaké spojení na ně, jestli mají k dispozici mobilní telefony, jestli mají třeba svojí mailovou adresu, kam by se případně občané mohli na ně kontaktovat nebo nějakou přímou telefonní linku se záznamníkem? Jak se bude postupovat nebo jaká je vize?**

Moderátor Marek Veselý: Pane náměstkú, promiňte, já bych jenom chtěl dokončit to kolo otázek panelistů. Prosím, zapisujte si a pamatujte, budete mít prostor na závěr těch komentářů se vyjádřit souhrnně. Pan ředitel Kvaš, městská policie Pardubice. Nemáte k tomu?

Ing. Petr Kvaš, ředitel městské policie Pardubice: Já si myslím, že k tomu tématu se ještě dostaneme.

Moderátor Marek Veselý: Takže děkuji. Pane náměstkú, prosím.

Náměstek policejního prezidenta plk. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.: Já se pokusím odpovědět na dotaz pana senátora. **Já vám, pane senátore, děkuji za tato slova, protože to je**

přesně to, co policie v současné době se snaží dostat do svých řad - to znamená zviditelnění policistů. My zavádíme program „Poznej svého policistu“, kdy právě ten policista, jak jste řekl, já jsem vás i podezíral, že o tom programu víte, protože vy jste ho přesně tady definoval. Ten policista by měl mít na úřední desce třeba té obce napsáno, který policista zodpovídá za kterou obec, aby tam byla buď mailová adresa, v lepším případě ten mobil. **Obvodní oddělení se v současné době připojují na internet, budou mít své internetové stránky, kde by měly být tyto věci zveřejněny - to se snažíme v současné době realizovat. A já jsem už svým nařízením do policie vydal ten signál, že toto je ta cesta, po které se policie vydá.**

Moderátor Marek Veselý: Děkuji. Prosím, pokud máte dotazy anebo komentáře z publika, rád bych vás požádal, abyste vystoupili, při svém vystoupení uvedli jméno a jakou instituci zastupujete. Pokud možno prosím tady na mikrofon vpředu. Pokud ne, já si otázky budu zapisovat a opakovat je po vás na mikrofon.

Senátorka JUDr. Jiřina Rippelová: Dobrý den, mé jméno je Jiřina Rippelová, já jsem senátorka. Chtěla bych se jenom zeptat pana náměstka - neodpověděl na tu druhou část otázky pana senátora týkající se technického vybavení Policie ČR.

Náměstek policejního prezidenta plk. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.: Já se omlouvám. Já jsem možná v tom, jak jsem byl rád, že pan senátor hovořil o zviditelnění policie, na toto zapomněl.

V současné době probíhá projekt T1000, kdy se obvodní oddělení a služebny policie upravují – a to nejenom prostory, ale vybavují se i technicky. V současné době se snažíme dostat tam co nejvíce počítačů a vytvářet nebo zakoupit tzv. tablety, které budou sloužit policistům i při výkonu služby, kde si můžou vyžadovat určité informace apod. Samozřejmě ale nevyloučíme, že tam ty psací stroje budeme mít, protože je plno protokolů, které nelze dělat na počítačích a musí se udělat na tom psacím stroji. V současné době se do toho dalo více než půl miliardy - vycházíme z těch finančních prostředků, které máme, takže nemůžeme říct, že do několika měsíců budou obvodní oddělení špičkově vybavena. Uděláme všechno pro to, aby se technické vybavení služeben neustále zlepšovalo. Budeme samozřejmě vycházet z finančních prostředků, které máme.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji, pane náměstků. Další dotazy a komentáře? Prosím.

Alena Šindlerová, koordinátorka prevence kriminality hl. města Prahy: Dobrý den, Šindlerová Alena, koordinátorka prevence kriminality hl. města Prahy. **Nebudu se zmiňovat o tom, jak community policing jako takové v Praze v podstatě nefunguje. Praha je příliš velká, má úplně jiné postavení, je**

zde špatné organizační uspořádání Policie ČR, městské policie, městských částí je 22, všichni víte, Policie ČR I až IV a městské policie mají 15 obvodů, takže ta čísla se neshodují, a proto to v podstatě nemůže ani fungovat. Zaujaly mě tři body – preventivní opatření, znalost prostředí a kontakt s občany, co se

Diskuse
Foto: Tomáš Adamec

týká Policie ČR. Ze své zkušenosti, ze své praxe musím říct, že toto v podstatě nefunguje. Návrhy preventivních opatření ze strany Policie ČR, které bych měla dostávat ze své funkce, nedostávám. Znalost prostředí - není to tak. A kontakt s občany ze strany Policie ČR na území Prahy už vůbec ne. Možná, že někteří občané by vám dokonce řekli, že vůbec neví, jak v současné době policista vypadá. Děkuji.

Moderátor Marek Veselý: Pane náměstků, budete chtít reagovat?

Náměstek policejního prezidenta plk. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.: Samozřejmě. Ten pojem community policing není pouze pojem, je to projekt a je to běh na dlouhou trať. Já nesouhlasím s paní, že v Praze nelze uplatnit systém community policing, protože community policing není nic světoborného, ale je to o tom, že ten policista spolupracuje s obcí, s tím společenstvím, které v tom teritoriu je. Takže to, o čem tady hovořil například pan senátor, lze úplně jednoduše aplikovat i v Praze. Je samozřejmě důležité překonat určité komunikační problémy, které máme, protože policie v současné době na community policing nastupuje a snaží se ho subsumovat do své činnosti. Já vím, že to bude ještě dlouhá a těžká práce, ale my teď říkáme, že jsme začali a že uděláme vše pro to, abychom po této cestě šli dál.

Co se týká znalosti prostředí, znalosti občanů. Samozřejmě, že ve větších městech je to větší problém, protože za prvé je tam velká migrace obyvatel, je tam větší migrace i těch policistů,

ale přesto přese všechno lze na tyto věci reagovat. Myslím si, že v Praze změna nařízení o snížení trestní agendy bude na obvodních odděleních ještě citelnější než v menších městech.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji za odpověď. Poslední otázka a komentář. Prosím. Poslední k tomuto bloku.

Řečník: Jestli dovolíte, já bych se zeptal úplně na to samé, co se ptala paní kolegyně z hlavního města Prahy, ale zeptal bych se jí, případně zástupců z velkých měst, kteří jsou tady za městskou policii a není nutné, jestli nechcete odpovídat, nemusíte odpovídat hned, ale jenom mě to zajímá jako taková otázka, ať tu zazní, jestli to, co se tak vytýká státní policii ve velkých městech, že tam opravdu je problém realizovat community policing, jestli městská policie, která působí v těch samých lokalitách, takový problém má také nebo jestli ho má méně nebo jestli ho nemá. Zajímalo by mě to konkrétně třeba u pražské městské policie, protože tady jsme slyšeli kritiku, na které jistě něco je ve vztahu k tomu, jak funguje policie v Praze, ale to je prostě dáno tím, jaká Praha je a jak se liší od menších měst, kde je to výrazně snazší. Tak by mě zajímalo, **nakolik se vlastně ten princip práce s komunitou, znalost místního prostředí, promítá i do práce městské policie, a to zrovna v těch velkých městech, jestli to tam je snazší, jestli je to snazší i proto, že městská policie v těch městech nemá zase tolik té úřednické agendy, jak jsme si ji tady popsali v předchozím bloku.**

Moderátor Marek Veselý: Děkuji, pane řediteli. Paní Šindlerová, pokud jsem to jméno zaznamenal správně, chcete reagovat? Prosím.

Alena Šindlerová, koordinátorka prevence kriminality hl. města Prahy: Ještě jednou dovolte, abych reagovala. Ze své funkce spolupracuji v oblasti situační prevence jak s Policií ČR, tak s městskou policií. Jenom na úrovni prevence kriminality, nemám další kompetence. Ono to vyplývá z toho, že **útvár prevence městské policie má činných 30 lidí a útvár Policie ČR prevence má v současné době činných maximálně tak pět lidí. Takže už z toho vyplývá má spolupráce. Samozřejmě městská policie nemá tolik „úředničiny“ a je více vidět v ulicích, trošku je více lidem na očích. Ale tím nechci říct, že městská policie je úplně báječná, mám také mnoho výhrad k té spolupráci. Ale ta spolupráce je lepší a myslím si, že je to z důvodu obsazenosti funkčních míst v oblasti prevence kriminality.** Děkuji, jestli to stačí.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji paní koordinátorce prevence kriminality. Dovolím si jenom krátce shrnout téma komentáře a otázky, které zazněly v tomto bloku. Přes drobné shody a neshody ohledně řešení **myslím, že jednoznačně vyplynulo, že pro budoucnost policejní práce ve vztahu k občanům je zásadní a důležité vnímat pořádkovou policii na základních útvarech jako ty, kdo jsou nositeli policejní práce pro občana. Tedy jako ty, koho občan vnímá jako policii, neboť občan se zřídka dostane k policistům, kteří pracují na specializovaných úkolech. A existuje přinejmenším vůle, jak jsem pochopil, provázená jednáními, jak policistům na základních útvarech na jedné straně uvolnit ruce pro to, aby mohli community policing, případně vztah k občanům a tu dobrou policejní práci vůbec provozovat, a zároveň poskytnout jim schopnosti a technické prostředky, aby se tak mohlo dít.**

Tento blok bychom prozatím uzavřeli a poprosím pana Ing. Kvaše, ředitele Městské policie v Pardubicích.

Ing. Petr Kvaš, ředitel Městské policie Pardubice: Dobrý den, dovoluji mi nejprve, abych se omluvil za pozdní příchod, ale byl jsem zaskočen dopravní situací v Praze, ale jsem rád, že jsem to stihnul aspoň na začátek diskuse.

Já oproti svému předřečníkovi nebudu mít možná tak kompaktní projev - já jsem si tu svoji část vystoupení připravil jako tři bloky, o kterých bych nějakým způsobem chtěl mluvit, možná už i reagovat na to, co tady bylo řečeno.

První, o čem bych chtěl mluvit, je samozřejmě městská policie. Městská policie, stejně jako Policie ČR má zákon z roku 1991. Od té doby prošel dvěma zásadnějšími úpravami, nicméně **po 15 letech existence obecních a městských policií mně stále připadá, že legislativa, stejně jako ty hlavní bezpečnostní struktury si tak trošku neví rady, co s městskou policií a jak se k ní postavit.** Vycházím už z toho, že když se podíváme do bezpečnostní strategie ČR, tak v části bezpečnostní systém ČR se o obecní policii říká - když to budu citovat - že kromě jiných sborů, které tady máme (to jsou ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby, přičemž tyto prvky jsou při zajišťování záchranných a likvidačních prací současně složkami integrovaného záchranného systému) – a teď přichází ta zmínka o obecních policiích – že specifické úkoly při zajišťování bezpečnosti na obecní úrovni plní obecní policie, která je orgánem obce zřízeným obecním zastupitelstvem. To znamená, že tato bezpečnostní strategie, která byla přijata v roce 2003, zjevně neví, jak se k obecní policii stavět.

Druhou věc, kterou bych chtěl připomenout - když jsem se připravoval na toto vystoupení, tak jsem se podíval do důvodové zprávy, kdy byl zákon o obecní policii přijímán, z roku 1991. Možná by tady měly zaznít i další věci, které tam byly tenkrát uvedeny - že **činnost obecní policie je koncipována jako činnost veřejně prospěšná, jejímž prostřednictvím obec zajišťuje klid a pořádek na svém území a přitom nenahrazuje - ani nemůže nahrazovat - činnost policejních bezpečnostních sborů, neboť na obce nelze přenést některé garance, které svým občanům může poskytnout jen stát. Dále se pak hovoří o třech principech vzniku, kdy, za první, je to oprávnění, nikoliv povinnost obecního zastupitelstva zřídit obecní policii, za druhé, plná podřízenost obecní policie obci a současně bezvýjimečná odpovědnost obce za činnost obecní policie, a za třetí, materiální a finanční zabezpečení obecní policie výhradně z prostředků obce.**

V roce 1991 se tedy nastolil systém, kdy obcím bylo umožněno začít se starat o místní záležitosti veřejného pořádku, a od té doby jsme prošli patnáctiletým vývojem. Jak už tady můj předřečník řekl, tak vlastně dneska obecní policie působí hlavně ve velkých městech. Já tady mám konkrétní čísla. V ČR podle zdrojů, které jsem našel na internetu, je 131 obcí, resp. měst, které mají více než 10 tisíc obyvatel. V těchto 131 městech pouze v šesti není městská policie. A když se podívám na bývalé okresy – 77 okresů - tak městská policie není pouze v jednom. Když se podíváme na stávající počty strážníků - v minulém týdnu byly opět mylně uvedeny informace o počtu strážníků obecních policií - strážníků s osvědčením v obecních policiích je přibližně 6,5 tisíc, necelých 7 tisíc. Já tady mám čísla, ono je to kolikrát dost těžké sehnat, ale přibližně 6900 strážníků s osvědčením s tím, že ten mylný údaj, co se udává, je 7,5 tisíce, ale to se jedná o počty zaměstnanců městských a obecních policií.

Co je potřeba říci - a to bych chtěl velmi zdůraznit - že dál bych se tady rád bavil o městských policiích, protože **když se podíváme na těch 130 největších měst v ČR, tak v nich slouží skoro 95 % strážníků.** Je to těch 130 větších městských policií a převážně se jedná o policie, které jsou schopny zajistit nepřetržitý provoz, to znamená, že tam městská policie má 8, ale většinou je to 12 a více strážníků. V případě statutárních měst, kterých máme dneska 24, jsou ta čísla jsou ještě zásadnější. **Ve statutárních městech bydlí téměř 3,5 milionu obyvatel, ale slouží v nich 4,5 tisíce strážníků, což je 65 % všech strážníků všech obecních policií.** Takže já myslím, že do budoucna by se asi mělo i v tomto něco stát, protože vždy, když se mluví o obecní policii, o tom, jestli se někde ruší nebo zřizuje, tak většinou se jedná o obecní policie, kterých je - **obecních policií podle mých informací je někde mezi 320-330 obecními policiemi - to znamená, když odečteme těch 130 největších, tak**

nám zbývá velmi vysoký počet obecních policií, které jsou tvořeny jedním, dvěma nebo třemi strážníky. Nepochybně mají pro tyto obce význam, protože obce si je platí ze svého, ale v porovnání s významem vlivu městských policií na veřejnost a pořádek je ten význam asi trochu jiný.

To jenom tak na úvod, protože pan kolega tady říkal také nějaká čísla, tak jsem také chtěl nějaká čísla uvést. Můj předřečník – mně tam také zaujaly některé věci. Jedna z těch věcí je, že v podstatě řekl, že pořádková policie dnes spíše řeší přestupky tam, kde městské policie nejsou. Je to možná trošku v rozporu s tím, proč vlastně městské policie byly zřízeny, nicméně nemyslím, že ten rozpor je nějak zásadní. A druhá věc, která mě zaujala, že jsem vlastně slyšel poprvé jakýsi názor na to, že ten stávající stav by se měl zanechat, protože je vyhovující. Já v tuto chvíli si to myslím také, ale na závěr mého vystoupení se možná dostaneme dále - určitě to je velmi zajímavé téma k diskusi. **A třetí věc, na kterou bych chtěl reagovat, a to je otázka, že tam padla nabídka, že bychom se měli nějakým způsobem sejít a spolupracovat a stanovit nějaké týmy pro to vyjednávání. Potom já tady nabízím - protože statutární města, jak už jsem řekl, mají 4,5 tisíce strážníků, což je poměrně slušná policejní síla a my jako ředitelé statutárních měst máme vytvořené Kolegium ředitelů statutárních měst, stýkáme se, je to vlastně taková nadstavba nebo poradní orgán - takže v případě, že by byl zájem, tak se velmi rádi jakéhokoliv jednání zúčastníme.** A mám tu čest říci, že tady i jménem Kolegia hovořím, protože jsem dostal mandát a nezastupuji tady pouze Městskou policii Pardubice, ale zastupuji tady Kolegium ředitelů statutárních měst. Zároveň okamžitě musím říct, že to není pouze tak, že bychom zastupovali pouze 24 městských policií. My ve svých regionech pravidelně děláme setkání i s těmi nejmenšími obecními policiemi a snažíme se o předávání informací, jak nahoru, tak i o předávání informací dolů.

První část vystoupení bych asi ukončil takovým stručným pohledem - a teď mluvím spíš osobně - jak já vidím 15 let vývoje po boku Policie ČR. **První etapa začala na některých městech už před rokem 1991, protože některá města měla už obecní policii dřív, ještě před účinností zákona, a přibližně trvala do roku 1995, kdy byla přijata první zásadnější novela, která městské policii dala možnost zastavovat vozidla. Tam se asi stalo něco velmi zásadního, co ovlivnilo život městských policií do budoucna.**

Velitel MP Pardubice Petr Kvaš
Foto: Tomáš Adamec

Z mého pohledu to byl na jedné straně velmi dynamický vývoj obecních a městských policií. Nabírali jsme, sháněli informace, v podstatě v té době jsme byli naprostými amatéry, ale myslím, že to byly velmi podstatné roky, protože jsme se naučili některé věci - jak pracovat. Z pohledu Policie ČR, když posoudím, jak jsem to vnímal, tak to bylo spíš takové sledování, co z toho bude, jak se to vyvine a přiznám se, že někdy jsme i cítili trošku odtažitost, protože jsme nebyli pro policii v té době úplnými partnery.

Druhou etapu bych datoval od roku 1995 přibližně do roku 2003. V ní si obce uvědomily, jestli obecní policie nebo městské policie potřebují nebo ne; stabilizovaly se počty na poměrně vysokém čísle a městské policie začaly velmi dobře plnit ty úkoly, které před ně byly postaveny. Z pohledu Policie ČR tady musím být velmi kritický, protože myslím, že v té době Policie ČR v podstatě vyklidila ulice ve velkých městech. Dala nám prostor, abychom převzali veškerou práci za hlídková oddělení. Chápu, že k tomu možná mohli mít důvody, ale myslím, že to byla chyba. Asi to byly spousty – jak tady bylo řečeno, jsou to miliony spisů, je to spousta práce na úseku kriminální činnosti - ale uniformovaná policie prostě na ulici patří a **v této době z ulic uniformovaná policie naprosto zmizela. Já bych nazval tuto etapu jako takové vyklizení pozic z pohledu Policie ČR a myslím, že tam byl počátek toho, že dneska policie má některé problémy, se kterými se bude muset potýkat ještě dlouho.**

Rok 2003 považuji za zlomový, protože v tomto roce se změnil program Prevence na místní úrovni na Program Partnerství³. Z obecních policií nebo městských policií se rázem stal pro Policii ČR velmi zajímavý partner, protože Policie ČR byla nucena začít pracovat na projektech prevence kriminality. A protože obecní a městské policie v té době měly - třeba v Pardubicích jsme začali v roce 1996 s prevencí kriminality, kdy bylo zřízeno první oddělení, zažádali jsme o první granty na Ministerstvo vnitra, které jsme potom čerpali téměř každý rok - v té době jsme měli čtyř, pěti, šestileté zkušenosti s prevencí kriminality a stali jsme se pro Policii ČR velmi slušným a vhodným partnerem na poli prevence kriminality. Myslím, že od této doby začíná spolupráce s obvodními odděleními - a to nemluvím o Pardubicích, mluvím na základě informací, které mám z celé ČR a Pardubice to jenom potvrzují – začíná velmi stoupat a dnes je na nejlepší úrovni za těch 15 let. **To znamená, že obecní policie naprosto – z 90% zajišťují ve městech hlídkovou službu, Policie ČR si plní svoje úkoly a městská policie jim pomáhá v tom, aby to mohla dělat. Myslím, že nebýt měst-**

³ Jedná se o dotační program Odboru prevence kriminality MVČR pro obce, jímž se financují nejrůznější preventivní projekty a opatření.

ských policií, kdyby se dnes všechny obce rozhodly, že zruší městskou policii, tak dostaneme Policii ČR do velmi zásadního problému, co bude dělat dál, protože ze zákona stále má povinnost podílet se i na těchto úkolech, ale díky tomu, že tady má městskou policii, tak to dělat nemusí.

Existuje tady institut, který je velmi zřídka využíván, že starosta může ukládat úkoly na poli veřejného pořádku. Nepamatuji si ze své praxe, kdy by to učinil. A ani tam, kde obecní nebo městské policie nefungují, protože Policie ČR prostě pracuje jiným způsobem a úkoly samosprávy jsou pro ni většinou až na druhém místě.

Takže to je ta první úvodní část vývoje městských policií. **Musel jsem si trochu rýpnout, musel jsem kritizovat, ale znovu opakují, v této době jsme na velmi slušné komunikaci. Existence městských policií je pro policii výhodnou, protože my děláme kompletní práci na ulici. My máme místní znalost, my komunikujeme s občany a je nutno říci, že my děláme i represí – tu, jíž by měla v mnohých případech dělat Policie ČR, ta dnes spadá z velké části na nás, my obtěžujeme občany.**

Druhou část mého vystoupení, k té mě inspirovala ta hezká brožurka⁴, kterou jste všichni dostali - která myslím je napsána velmi dobře a kdyby to všechno dopadlo, jak se v ní píše, tak jenom dobře - inspirovala mě část, kde se mluví o community policing. Toto slovo tady určitě ještě dneska padne několikrát. A já bych velmi stručně chtěl porovnat, jak je na tom městská policie a Policie ČR s tímto systémem.

Jedním z hlavních pilířů community policing je odpovědnost vůči příslušníkům spravované komunity. Ta je u městských policií stoprocentní, protože kdyby městská policie tuto odpovědnost neměla, tak nás zastupitelstvo může kdykoliv zrušit. U Policie ČR já ji dneska vidím jako velmi slabou, protože vazba na samosprávu z Policie ČR je velmi mizivá.

Co se týče kooperace a úzké spolupráce s partnery, městská policie nemůže fungovat jinak, dostáváme úkoly od samosprávy. Dokonce už jsme se dostali tak daleko, že **musíme se všemi spolupracovat, ať už jsou to orgány města, samosprávy, další orgány a osobní a místní znalost našich strážníků je velmi kvalitní. U Policie ČR velmi vítám, že se do toho pustila, protože v tuto chvíli myslím, že kdybych to porovnával, tak jim nemůžu dát lepší známku než trojku.**

Co se týče strategie naplňování odpovědnosti, kde se zejména mluví o prevenci. Tady myslím sehrál velmi kvalitní roli Odbor prevence kriminality MVČR, který začal už v roce 1996

⁴ 21 doporučení pro pořádkovou policii v 21. století, ke stažení na www.pro-police.cz

s prevencí kriminality na místní úrovni. Obce se toho chytily myslím velmi zkušeně. Výsledkem toho jsou dnes kamerové systémy v desítkách obcí a spousta dalších projektů – jak tady bylo řečeno – v Praze. Praha má 30 preventistů. **Každá větší městská policie má speciální zaměstnance, kteří nedělají nic jiného než prevenci. Když to porovnám s Policií ČR, tam prevenci dělá pracovník PIS, což je většinou tiskový mluvčí a prevenci dělá jako svůj druhý, třetí úvazek. Tím nechci říct, že by to dělal špatně. Viděl jsem velmi špičkové projekty ze strany Policie ČR a každý nápad se v této oblasti cení. Ale opět, když porovnávám, jak jsme na tom, policie se od městské policie může učit.**

Co se týče posledního - iniciativa samotných zaměstnanců, to je pro každého řídicího pracovníka nekonečný boj. Tam myslím, že si můžeme dát všichni sotva trojku, protože zajistit to, abychom měli iniciativní pracovníky, to je nekonečná činnost a můžeme jenom doufat, že se nám podaří sehnat takové zaměstnance, aby do budoucna ta iniciativa byla přirozeným nástrojem jejich činnosti. Tím končím druhý blok a chýlím se přímo k poslednímu bloku, který s tím samozřejmě souvisí. Chtěl bych se zeptat naprosto jednoznačně do pléna - co bude dál? V současnosti máme systém, kdy bezpečnostní problematika je v uvozovkách v rukou amatérů, protože městské policie jsou v pracovním poměru a nemáme, jak jsme často kritizováni, žádné metodické vedení, nemáme zajištěny stejné vstupní podmínky na některých městech a musíme přiznat, že některá města skutečně nemají takový standard, jaký by měla mít. Bez problému řeknu - kdyby se zrušila třetina obecních policií, tak nám to jenom prospěje, protože znám úroveň některých a skutečně není dobrá.

Takže je tady otázka, co dál? V tuto chvíli, protože je ta spolupráce perfektní a všechno funguje, bychom se měli bavit, jaké máme možnosti. Buď zachovat stávající stav. Ten je pro samosprávu výhodný i nevýhodný při těch 6,5-7 tisících strážníků, je to přibližně 3,5 mld. korun, které samosprávy vydají na svoje městské policie. Když to porovnáte s rozpočtem Ministerstva vnitra, asi by se to tam lehce schovalo, ale samosprávy za to, že tyto peníze dávají, tak mají možnost stoprocentně ovlivňovat naši činnost a zatím se jim to, jak vidno, také vyplácí. **Druhý model - anglosaský – z pohledu občana jedna uniformovaná policie.** To je ideální stav, ale jestliže se pro tento stav někdo rozhodne, tak varuji před tím, aby to bylo naprosto perfektně připraveno a aby k tomu vedly uvážlivé kroky, protože to je cesta na deset let pro začátek a dalších deset let, aby to začalo fungovat. **Další model, který známe z Evropy – municipální policie,** které jsou běžné zejména v jižních zemích – Španělsko, Francie, Itálie. Je nutno říci, že ani zde strážníci nejsou typičtí zaměstnanci obcí, ale jsou to spíše policisté ve služebním poměru, kteří mají pouze jiný název, ale je zde velmi

silný akcent na to, že tyto municipální policie se zodpovídají ze své činnosti samosprávě. Mohl bych uvést ještě nějaká čísla, ale myslím, že jsem svůj příspěvek vyčerpal, že jsem tady vznesl několik zajímavých námětů k diskusi, takže tímto vám děkuji za pozornost a doufám, že někdy na shledanou.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu řediteli Kvašovi za prezentaci. Nyní prosím otázky a komentáře od panelistů. Pan náměstek Brázda jako první.

Náměstek policejního prezidenta plk. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.: Já bych si dovilil začít. Bedlivě jsem poslouchal projev pana kolegy z městské policie. Zaujaly mě některé věci, o kterých chci následně pohovořit - ale myslím si, že celkově ten projev, a to se nechci nikoho dotknout, byl viděn z hlediska Pardubic, protože v rámci celé ČR ta situace taková není.

Já jsem od začátku 90. let, až do roku 2002, dělal ředitele Městského ředitelství v Plzni a v podstatě jsem zakládal Městskou policii v Plzni. Ta situace v roce 1990 byla taková, že tam docházelo k určitým změnám - já jsem o tom hovořil i v tom svém projevu - kdy jsme odevzdávali policisty úřadu vyšetřování, protože se zvedala trestná činnost a byl tady prostor pro vytvoření městských policií. Tenkrát to byla velmi těžká situace, protože městská policie neměla žádnou historii, neměla žádnou tradici, nevěděla, na co navázat, takže ty začátky byly velice těžké. Byly to takové bezpečnostní služby, které se snažily českou policii kopírovat. Pamatuji si, že velké problémy byly s vytvářením zásahových jednotek, vytvářely se útvary s brokovnicemi a podobně - ty začátky byly opravdu těžké.

Nemyslím si, že od roku 1996 do roku 2003 Policie ČR vyklidila ulice. Tak bych to nenazval ani v nejbujnějším snu. Městské policie posilovaly, protože stát je vždycky chudší než obec, takže obec si může v podstatě vytvořit určitou skupinu lidí, kteří budou specificky plnit úkoly, které obec má. Městské policie se rozšiřovaly a my jsme nikdy proti tomu nic neměli - naopak, protože spolupracovaly s námi na ochraně veřejného pořádku, tak jsme jim nechali prostor k tomu, aby ty úkoly, které jim byly dány, mohly plnit. Ale v žádném případě bych neřekl - a nevím, jestli to bylo tak v Pardubicích - že policie vyklidila ulice. To je jenom k vyklizení ulic.

Co se týká prevence kriminality, to mě i zamrzelo, protože jak jsem říkal, **dělal jsem ředitele Městského ředitelství v Plzni. My jsme byli první, kteří v roce 1992 vytvořili preventivně výchovnou skupinu (tenkrát se o prevenci nevědělo vůbec nic), my jsme byli první, kteří měli sál prevence, kdy jsme začali spolupracovat s jednotlivými obvody měst-**

ských částí Plzně, kdy se vytvářely výstavy zabezpečovacích zařízení, kdy občan mohl kdykoliv přijít, zeptat se – staví si domek, jakým způsobem si zabezpečí domek, jak si může zabezpečit auto, kde si to může udělat apod. Takže ta prevence, kterou my jsme dávali dohromady – a je to dodneška zadokumentováno i na Ministerstvu vnitra i na samosprávách - začínala v té Plzni začátkem roku 1992.

Co se týká toho, že na prevenci nemáme tolik prostoru, to je pravda. Tady musím s panem kolegou souhlasit. My nemáme tolik lidí, kteří se specificky zabývají jenom preventivní činností. Máme na okresech dva či tři lidi, kteří jsou zařazeni na úseku prevence a dělají i tiskové mluvčí. Policie má totiž tabulkové stavy dané vládou a nemůže dát více tabulek na prevenci, i když by to udělala velice ráda. Ale na prevenci se nepodílejí pouze tito policisté, ale komplet celá policie, a to je o tom, že vytváříme ten systém community policing.

Víme o problémech v Policii ČR, jsme si vědomi, že přestal určitý komunikační proces. Od vedoucích obvodních oddělení budeme tvrdě vyžadovat, aby spolupracovali se zastupitelstvy měst, s vedením měst, aby tam byla vzájemná spolupráce. Myslím, že obec, která ze zákona zodpovídá za veřejný pořádek, by měla spolupracovat s a myslím si, že pokud má městskou policii, že tady je prostor k široké spolupráci.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu náměstkovi Brázdovi. Pane senátore, prosím.

Senátor Josef Zoser: Děkuji. Já bych se chtěl pana Kvaše zeptat na jednu věc. Bylo řečeno, že máme zhruba 330 městských policií a celkem asi 6300 obcí. Novelizovaný zákon o městské policii umožňuje, aby městská policie pomáhala v menších obcích při zajišťování různých preventivních akcí. Zajímalo by mě, jak je těmito obcemi, kde není zřízena městská policie, tato možnost využívána ve vztahu k počtu a také ve vztahu k úhradě, protože tato služba by měla být za úhradu.

A druhý dotaz je na oba pány. Já se pravidelně zúčastňuji setkání starostů obcí Šluknovska a různých mikroregionů a řešíme tam téměř pokaždé problematiku drobné kriminality. Tedy v uvozovkách drobné - když si představíte, že v obci někdo vyluxuje pět kanalizačních vpustí nebo ustříhne na dráze 300 metrů měděného signalizačního drátu - tak to není drobná kriminalita. Před třemi lety, když pan náměstek Blažek z pražského magistrátu inicioval změnu zákona o zastavárnách, tak jsme na Výboru přerušili jeho projednávání s tím, že by se s tím mohla svázat i úprava v souvislosti s odběrem některých odpadů. Za týden nám bylo právníky

pražského magistrátu sděleno, že to řeší jiná norma a že tam je to úplně perfektně ochráněno a že umožňuje zjistit všechny, kteří přinášejí rozbitá litinová víka nebo roztloučené měděné okapy. Ale starostové říkají - a myslím si, že to je to do diskuse a možná i pléna - pojďme umožnit odevzdávání těchto surovin pouze právníckým osobám a občanským sdružením, která jsou registrována a neumožníme to fyzickým osobám tak, jak to z těch obcí a měst známe. Já jsem přesvědčen, že 99% problémů, které nám takto vznikají, páchají fyzické osoby, které tento sběr odevzdávají ve sběrnách, někdy podivným způsobem. Moje otázka tedy směřuje k tomu, zda bychom tím celou situaci nezlepšili, kdybychom to umožnili jenom těm institucím, o kterých jsem hovořil. Děkuji vám za vaše odpovědi.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji za otázku, pane senátore. Další komentáře?

Senátor Václav Koukal: Já bych možná odpověděl na otázku, kterou položil pan místopředseda výboru, zda může městská policie jedné obce vykonávat pomoc v druhé obci. Rozhodně ta dohoda může existovat, ale prakticky se tak téměř neděje. Ono to má své důvody - jednak obvykle ten požadavek je na nahodilou činnost, a pak také zodpovědnost za cizí území obvykle zastupitelstva nechtějí akceptovat. I když v případě Pardubic - domnívám se, že pomáhají myslím městu Holice - to funguje. Ale obvykle je to tak, že zastupitelstva nechtějí takovou spolupráci poskytnout sousedním obcím.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu senátoru Koukalovi. Pan ředitel Mazel.

Mgr. Michal Mazel, ředitel odboru bezpečnostní politiky MVČR: K tomu institutu výpomoci větších měst menším, nebo těch, které mají zřízenou městskou nebo obecní policii těm, kteří ji nemají. Skutečně těch případů, kdy došlo k uzavření této veřejnoprávní smlouvy nejsou snad ani desítky, vzhledem k počtu asi 6250 obcí, které u nás jsou, se jedná opravdu o velice nízká čísla, těžce pod 50. Myslím si, že to skutečně svědčí o tom, že tento institut není moc používán z důvodu, který tady zazněl z úst senátora Koukala.

Tady je třeba se trochu zastavit - totiž **základní rozdíl mezi současnou státní policií a obecní policií je v tom, kolik pánů má státní policie, na požadavky koho všeho musí státní policie umět zareagovat a jak je to u obecní policie. Státní policie se musí vypořádat s požadavky, které vyplývají z nutnosti reagovat na různé nové fenomény nebo na fenomény, u kterých vznikla silná společenská objednávka - jako je třeba domácí násilí,**

kde postup policie je definován velmi striktně a je administrativně velice náročný. (Je to zvláštní, přestože se to pořád deklaruje, jak se nakonec nikdy v legislativním procesu nepodaří dosáhnout toho, aby policie, když dostane nějakou novou působnost, tak aby ji aspoň měla co nejjednodušší - takže teď se pořádkovým policistům dostalo té skvělé povinnosti postupovat podle správního řádu jako podle normy, která je skutečně velmi náročná.)

Vedle toho jsou požadavky, které vyplývají jaksí z celostátní koncepce reakce na kriminalitu. Takže - já nevím, jestli to tady znovu opakovat – například bylo několik desítek velkých dopravních akcí, u kterých státní policie musí být a které jsou na úkor běžné činnosti v lokalitě. **A pak je tu základní partner pro státní policii - soudy a státní zastupitelství - kde policie plní spoustu servisních úkolů. A tam je potřeba ubrat. A teprve pak, až na dalším místě, je samospráva, zatímco u obecní policie samospráva stojí na prvním místě.** Navíc je to tak, že mezi samosprávami navzájem nefunguje moc silná solidarita, protože každý se snaží především zaopatřit svoje potřeby.

Já bych měl na pana kolegu z Městské police z Pardubic otázku. On tady na závěr nastolil několik možností, jak by to mohlo být dál. Trochu to na mě působilo (ale možná jenom tím, že jsem to nepřesně zaznamenal), že by snad bylo možné obecní policii pozvednout jakoby na vyšší úroveň tím, že se do její práce dostane vyšší prvek nějaké centralizace, že tam bude nějaká metodika z nějakého ústředí, že se tam bude projevovat nějaká snaha o sjednocování. Chápu, že to byla jenom jedna alternativa toho, jak dál postupovat, ale stejně by mě zajímalo, jak si to konkrétně představujete, jestli to mám vnímat i ve spojení s tím, když jste mluvil o tom, že strážníci nemají dneska služební poměr a jsou ve standardním pracovně právním vztahu; **máme si tedy představovat, že by se současná obecní policie v tomto smyslu víc přiblížila státní policii? A jak se potom vypořádáte s tím problémem, že v tu chvíli tady kromě poptávky z té místní úrovně začne být nějaká centralizovaná poptávka, nějaká snaha o to, aby to všude bylo stejně, aby se postupovalo podle nějaké jednotné metodiky - a najednou by i ta obecní policie neměla jenom jednoho pána?**

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu řediteli Mazlovi. Poprosil bych nejdříve pana Kvaše. Máte mnoho otázek, takže prosím.

Ing. Petr Kvaš, ředitel Městské policie Pardubice: Abych to nezapomněl, začnu odzadu. Jsem tady ve velmi těžké pozici – teď vlastně žádáte od samosprávy a ještě od člověka, který to vykonává v praxi, aby dělal činnost, která přísluší naprosto někomu jinému. Já jsem rád,

že tento seminář je, že tuto diskusi někam může posunout, ale přiznám se, že my, **když se bavíme mezi sebou s kolegy o tom, jaká by mohla být budoucnost městských policí, tak naše názory nejsou vytríbené a těch možných budoucností je skutečně několik. Já pouze říkám, že je naprosto ideální doba, kdy spolupráce s policií je na velmi slušné úrovni, stabilizace strážníků je na velmi slušné úrovni, vybavenost je dobrá. V tuto chvíli, kdy nás nic netlačí, tak by někdo - a podle mě to je politické zadání - měl rozhodnout, jak v tomto státě bude vypadat bezpečnostní strategie v příštích 10-15 letech a začít k tomu dělat nezbytné kroky, aby všichni účastníci tohoto procesu se podle toho mohli zařídit.** Aby to nebylo tak, jak to mnohdy vidáme při přijímání zákonů, že to bude pouze nějaké politické rozhodnutí na chvíli. Skutečně se přiznám, že na tuto otázku neumím odpovědět. A nevím, jestli někdo takový je v tomto sále. Zřejmě potřebujeme nějakého vizionáře. A ještě - jestli k tomu můžu říct jedno, co je naprosto nezbytné a co jsem třeba neřekl ve svém úvodním vystoupení – existuje bezpečnostní zpráva o situaci ČR. Podařilo se nám, že v ní jsou čísla za obecní policie, jsou velmi zajímavá, jsou srovnatelná s tím, co tady říkal můj kolega z hlídkové služby plus dopravní služby - ale ví skutečně někdo, jaký je vliv městských policí na veřejný pořádek? Tady je 4,5 tisíce lidí ve statutárních městech, kteří jsou denně v ulicích a v té bezpečnostní zprávě o tom není ani zmínka!

Nejdřív je potřeba udělat podrobnou analýzu, jaký vliv a smysl obecní a městské policie mají, jestli je nebo není pro ně do budoucna místo a jestli - řeknu to úplně ještě natvrdo - **jestliže by skutečně Policie ČR stoprocentně splnila model community policing, tak podle mě pro městské policie tady místo není. Stačí nám jedna policie a je to pro ně naprosto jasné měřítko, jak a čeho mají dosáhnout. Ale nemusí to být ten správný model. Já myslím, že tak, jak to funguje dneska, to je zaběhlé, vyhovuje to oběma stranám - ale pojd'me se bavit, jestli to takto zůstane za 10, za 15 let.**

K té druhé otázce – veřejnoprávní smlouvy. Nemůžu úplně souhlasit s panem senátorem Koukalem. Bylo jasně řečeno, kolik je městských policí a když se podíváme, že standardní poměr počtu strážníků na jednoho obyvatele je přibližně jeden strážník na tisíc obyvatel, tak běžné město České republiky má - a těch je nejvíce - má městskou policii někde v počtu 16 strážníků. To je takové naprosto běžné a v podstatě se to rovná hlídkovému oddělení. Vezměte si, že by starosta své obce souhlasil s tím, že ti dva lidé, co má dnes na denní směně, přestanou pracovat pro jeho obec a pojedou do vedlejší obce. Ty malé městské policie (v uvozovkách malé), toho prostě nejsou schopny z personálních důvodů. To je jeden důvod. To znamená, že **veřejnoprávní smlouvy jsou vhodné pouze pro větší městské policie ne-**

bo jako sdružení několika obcí, které si zřídí vlastně jednu policii pro více obcí dohromady.

A druhý důvod - já nemůžu souhlasit tady s kolegou Brázdou, já se nedomnívám, že obce jsou bohatší než stát. Samospráva je dneska velmi napjatá, každá obec velmi přerovnáva každou korunu. Každý rok je velmi těžký boj obhájit si přibližně tři procenta z městského rozpočtu, jež budou věnována do městské policie. A ještě se bavít o tom, že to budu vykonávat pro někoho jiného. Řeknu naprosto jasný příklad. Teď komunikuji s obcí Srnojedy, která je v podstatě v intravilánu obce, protože to byla oddělená obec, a tam mi starosta řekl, že může poskytnout na činnost městské policie 5 tisíc korun měsíčně. Ty malé obce na to prostě nemají peníze.

A poslední, to byla ta první otázka, z mého pohledu poslední, ve svém vystoupení jsem se velmi striktně snažil držet toho, abych se nedíval z pohledu ředitele Městské policie Pardubice, ale abych se díval z pohledu občana, z pohledu strážníka a z pohledu člena Kolegia ředitelů statutárních měst. Můžu se pouze omluvit - jestli v devadesátém druhém začali v Plzni pracovat na prevenci kriminality - přiznám se, že jsem o tom nevěděl. Já jsem se bavil o současném stavu nebo o stavu v roce 2003. Plzeň velmi dobře znám a znám spoustu jiných obcí. Rozhodně moje vystoupení nepředstavuje pohled Pardubic - byl to spíš takový obecný pohled na naši práci.

Moderátor Marek Veselý: Já bych ještě poprosil, jestli byste mohl reagovat na tu úplně první otázku, která se týkala drobné kriminality a možnosti jejího legislativního řešení na tom případu sběrných surovin, který uváděl pan senátor Zoser.

Ing. Petr Kvaš, ředitel Městské policie Pardubice: Tento problém je tady velmi dlouho. My se s tím samozřejmě setkáváme v obci také, že čas od času litinové kryty od veřejného osvětlení, litinové kryty z kanalizačních vpustí sháníme, hledáme, jezdíme po sběrných surovinách, několikrát se nám je i podařilo najít. Jakákoliv legislativní pomoc v tomto směru bude jenom vítána, protože jde o bezpečnost občanů, ta zranění mohou být velmi závažná.

Řečník: Co se týká tohoto problému, já bych byl jedině rád, pokud by legislativa tyto věci upravila, ale bohužel jsem v tomto pesimista. Letos jsme se tím zabývali, zabývali jsme se různými problémy bazarů a podobně a nikdy se nám nepodařilo udělat takový návrh nebo tak ovlivnit legislativu, aby vyšla nějaká právní norma, která by toto upravovala. Ono je to

velice složité – otázky, jako kdo má právo žádat po občanovi občanský průkaz, kdy mu průkaz totožnosti ukáže. Musíme neustále hledat nějakou cestu, ale v současné době opravdu nevím, jakým způsobem tento problém řešit.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji za komentář a otázku do pléna. Přetahujeme do přestávky, ale já bych přece jenom rád nechal tu možnost, pokud máte někdo vůli a chuť se vyjádřit. Prosím ještě jednou o představení a instituci.

Mgr. Pavel Bezděk, odbor personální

MVČR: Chtěl bych reagovat na několik příspěvků, které tady dnes zazněly. Community policing, na tom jsme se asi všichni shodli, není nic nového, jde především o spolupráci mezi jednotlivými subjekty. Víme, že na některých místech spolupráce není úplně optimální, jsou místa, kde třeba starosta bezpečnostní problém

Diskuse
Foto: Tomáš Adamec

nevnímá tak akutně jako policie. Po těch letech, co jsme se snažili community policing dostat do české policie, jsme přišli s jedním nástrojem nebo s jednou takovou možnou cestou, o které bych zde chtěl krátce pohovořit a zeptat se jednotlivých účastníků, co si o tom myslí.

Začít s community policing se dá hned, ale jak to občan pozná – že bude více policistů, že bude policie vstřícnější? My jsme se pokusili tu spolupráci nějakým způsobem standardizovat - nevymysleli jsme nic nového, od roku 1997 to vlastně existuje ve Svitavách. Je to smlouva mezi městem a Policií ČR. V projektech community policing se tato myšlenka pomaličku zakořeňuje a v loňském roce česká policie tuto myšlenku převzala a pokusila se to v jednom z pilotních míst realizovat – byla to Jižní Morava, Hustopeče. Chtěl bych se zeptat, jestli by mohl pan senátor Koukal krátce tuto smlouvu zhodnotit z pohledu starosty, jak tato smlouva z vašeho pohledu zafungovala ve smyslu zkvalitnění spolupráce s Policií ČR?

Pak bych se rád zeptal senátora Zosera, zda byste vy jako senátor propagoval myšlenku uzavření veřejnoprávní dohody například s vaším mikroregionem nebo se sborem starostů a příslušným okresním ředitelstvím?

Pak bych se zeptal pana náměstka Brázdy, zda česká policie uvažuje o tom, že tento koncept - který byl pojmenován i cenou nejlepší praxe jako jeden z možných příkladů do budoucna -

bude nějakým způsobem dále propagován v policii, že policie jednou přijde za starosty a řekne: Tak, pane starosto, my bychom rádi ve spolupráci definovali veřejnou zakázku na práci policie. Co vlastně veřejnost pálí? Máme to určovat my nebo to máte určovat vy jako zastupitelé nebo dokonce veřejnost? V této smlouvě by mohlo být např. definováno také to, jaké budou priority policejní práce. Zda to budou priority, které si definuje policie například na základě nápadu trestné činnosti, anebo zda by to mohly být priority, které budou definovány ve spolupráci mezi policií a zbytkem světa, jak já říkám. Za dále by v těch smlouvách mohlo být také to, že společně budou provádět průzkumy spokojenosti. Policie si je dělá kvůli EFQM⁵, ale určitě i řada starostů si bude chtít měřit spokojenost svých občanů se životem v jejich lokalitě. Takže bych se chtěl zeptat i pana náměstka, zda policie s tímto konceptem počítá. Děkuji.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu Bezděkovi a poprosím oslovené, aby si zapsali otázky a reakci necháme až hromadně v závěrečném bloku. Další dotaz prosím.

Hana Borovičková, starostka Průhonic: Dobrý den, jmenuji se Hana Borovičková, jsem starostkou v obci Průhonice, která patří k těm sice malým ale specifickým obcím. Máme 10 členů obecní policie. Chtěla bych se zeptat pana Kvaše na zcela konkrétní příklady té úzké spolupráce obecní policie s veřejností, kontakt s občany, a to pro inspiraci pro nás, protože toto je jeden z problémů, který v souvislosti s naší obecní policií řešíme. Chtěli bychom ji vidět více v kontaktu s občany a více v ulicích - oni nám zase potom vysvětlují, že když se budou pohybovat více pěšky, po ulicích, budou méně akceschopní například v rámci zásahů u pultu centrální ochrany. Kde je nějaká hranice? Můžete uvést konkrétní příklady?

Potom bych chtěla jenom jednou větou poměrně kladně ohodnotit spolupráci mezi Policií ČR a obecní policií a obcí v Průhonicích. Dokonce musím říct, že když jsem se teď obrátila na Policii ČR se žádostí, ať mi vyhodnotí dopravní nehody, typy a místa za posledních několik let na území naší obce, abychom to posléze mohli využít v rámci zlepšení dopravního systému v obci, tak jsem ten výstup dostala. A těch příkladů spolupráce bych mohla uvést více, ale nechci s tím zdržovat. Děkuji.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji paní starostce za dotaz. Prosím poslední otázku nebo komentář.

⁵ Základní informace o manažerském modelu EFQM naleznete na webových stránkách MVČR na adrese <http://www.mvcr.cz/ministerstvo/person.html#model>

Bronislava Malinová, starostka Nového Města nad Metují: Dobré dopoledne, přišla jsem sice pozdě, ale pár věcí mě udivilo. Když jsem slyšela, že města mají více peněz na městskou policii - to je absurdní. Neustále bojujeme s rozpočtem, neustále bojujeme s tím, jestli šest nebo sedm strážníků. To mě tedy skutečně hodně nadzvedlo, protože ty peníze nejsou. **Kdyby byly peníze, tak uzavřeme veřejnoprávní smlouvy s ostatními obcemi a já zabezpečím okolní obce městskou policií a nebude problém. Moji kluci tam rádi pojedou, ale potřebuji je zaplatit.**

Další věc je, že není dána koncepce městské policie. Víím, jaká mají strážníci práva, ale nevíím přesnou náplň. Nastoupila jsem v listopadu. Mám městskou policii, se kterou nejsem spokojena, velitele mám od Nového roku podle občanského zákoníku (co se týká všech pracovních práv) a z pozice starostky ho můžu jenom odvolat na zástupce. On tu policii vede takovým způsobem, že já nemám zástup. Já ho prostě potřebuji nějakým způsobem dostat pryč. A nemám páky, jediné dávat vytýkáci dopisy a šlapat po něm. Ale jak po něm šlapat, když neznám přesnou náplň? Prostě neznám! Víím práva, ale není dána koncepce nebo o ní nevíím.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji za otázku. Pana Kvaše necháme asi na závěr. Poprosím pana náměstka Brázdu, aby prosím už stručně odpověděl.

Náměstek policejního prezidenta plk. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.: Já se omlouvám paní starostce. Já jsem ji nechtěl rozčítit tím, že města jsou bohatší než stát - to byla spíš řečnická věta. Jenom jsem tím chtěl říci, že obce si mohou dovolit třeba sedm strážníků a stát jich má také sedm v rámci obvodního oddělení. Ale o tom jsem nechtěl hovořit, protože pokud bychom mluvili o ekonomice, tak bychom zašli zbytečně daleko. Paní starostko, někdy se přijďte podívat, já vám ukážu naše rozpočty, co můžeme kupovat a co ne.

Rozdíl mezi městskou a státní policií je v tom, že státní policie tady zkrátka bude. Je tu od starého Říma a bude tu, dokud stát bude státem. Úkoly, které má, zkrátka plnit musí. Městská policie může a nemusí. Pan kolega hovořil o tom, jaký bude další vývoj městských policií. Já se nedivím, že na tuto otázku neumí odpovědět, protože to je velice složité. **Městská policie nebo ty obecní policie jsou stanoveny za první teritoriálně a za druhé, jejich velitelem není velitel městské policie, ale starosta. A starosta nese plnou odpovědnost. Takže je velice problematické, kdyby se nějakým způsobem sdružovaly, aby starosta Nové-**

ho Jičina nesl zodpovědnost za strážníky, co udělají v Karviné. Tento problém se bude řešit jenom těžko, ta situace asi zůstane stejná.

Co se týkalo otázky pana Bezděka na veřejnoprávní smlouvy. Ano, my **vidíme cestu v těchto veřejnoprávních smlouvách s jednotlivými představiteli obcí. Na poslední poradě se zástupci pro uniformovanou policii jsem nařídil, že se jednotlivá obvodní oddělení budou zabývat tím, aby veřejnoprávní smlouvy mezi zastupitelstvy nebo vedením obcí a policií byly uzavírány**, aby v těchto veřejnoprávních smlouvách byly zadokumentovány skutečnosti, které obě strany tíží a snaží se je společně řešit. Myslím, že to je cesta, kterou se můžeme dát a že vede k cíli vytvoření lepší spolupráce policie s občanstvem. Děkuji.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu náměstkovi. Před panem Kvašem ještě pan senátor Zoser si přál reagovat.

Senátor Josef Zoser: Ano, tak já v krátkosti. Náš svazek obcí a určitě i jiné svazky obcí **přivítají veřejnoprávní smlouvy s Policií ČR, protože my víme, co od policie chceme a několikrát za rok jsme na okrsku a žádáme to – ale bohužel ta vstřícnost nebyla taková, jakou jsme očekávali.**

A jenom krátce ještě o těch penězích. Já si myslím, že to bylo myšleno tak, že většinou městská policie je lépe vybavena než státní policie. Ale ono je to o prioritách. U nás na radnicích je nám jasné, že městský policajt, aby mohl sloužit, musí být řádně vybaven a rozhodneme si to na těch městech, i když peníze nemáme. Nevím, kdo na Policii ČR rozhoduje o tom, co se nakoupí policistům. Děkuji.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji za úderný komentář. Pane Kvaši, prosím, stručně k odpovědím.

Ing. Petr Kvaš, ředitel Městské policie Pardubice: Velmi stručně. Na těch přímých kontaktech - u nás to má na starosti oddělení prevence kriminality v počtu tří lidí – jsme se zaměřili zejména na ty nejohroženější skupiny, takže máme vypracovaný systém oslovení předškolní mládeže, školní mládeže, máme systém komunikace se seniory. Samozřejmě kromě toho funguje velmi velká vazba, protože Pardubice jsou plně statutárním městem členěným na sedm městských obvodů, takže naši strážníci velmi aktivně spolupracují s místními komisemi, s místními radami.

A k paní starostce tady z toho posledního města. Starosta malého městského obvodu – malého, ty obvody mají přibližně 15-20 tisíc obyvatel – přímo ukládá veliteli úkoly. On se s ním nebaví o tom, co chce dělat, ale ukládá mu úkoly. Tady je princip „samospráva platí, samospráva rozhoduje“, tudíž, paní starostko, já můžu jenom doporučit, ukládejte úkoly.

Bronislava Malinová, starostka Nového Města nad Metují: Podívejte se, já ukládám, ale není dána jasná obecná koncepce. Já teď vytvářím koncepci, ale ať se informuji po jakýchkoliv ostatních městských policiích, tak tam si to každý čudlíčkuje po svém! Sice je fakt, že to je o tom, jaké má potřeby to které město, ale není dán jasný rámeček, není dána kostra, které se můžeme chytit. A nebojte se - já jsem vystudovala Fakultu tělesné výchovy, brannou výchovu, takže já mám i zbrojní průkaz, takže něco o tom vím a umím si zjednat pořádek - ale nejsem tam od toho, abych vytvářela koncepci městské policie!

Moderátor Marek Veselý: Já bych jenom prosil odpověď na tuto otázku nechat až na přestávku. Omlouvám se, ale tlačí nás čas.

Krátce bych shrnul dva podle mě nejdůležitější body. Skutečně jenom body. Za prvé, že **spolupráce, která byla velmi problematická od začátku, od vzniku městských policií, je v současné době na nejvyšší úrovni a pan Kvaš i podle mého názoru přesně vystihl, že teď je ten čas, kdy je vhodné začít jednat o tom, co se stane v budoucnu, jak městská policie bu-**

Moderátor Marek Veselý

Foto: Senát

de vypadat, jestli bude vůbec nějak vypadat, jak bude vypadat správa veřejného pořádku na místní úrovni. To je jednoznačné legislativní zadání.

A druhý zásadní moment, který tady zazněl, podle mě je, že policejní práce je služba. **Policejní práce je služba, která stojí peníze a za kterou se musí zaplatit, musí se směřovat za něco. Není možné o tom uvažovat jenom jako o povinnosti policie, kterou plní ať už státní nebo městská ze vzduchu. Je potřeba, čehož je důkazem i ta diskuse o smlouvách, je potřeba začít o té policejní práci uvažovat jako o službě, což s sebou nese zásadní rozhodnutí o tom, co do té služby bude zahrnuto a co ne, kde jsou priority.** Možná přesně tomu se ten příspěvek nevěnoval, nicméně vnímám to jako strategické, zásadní téma k rozhodnutí.

A nyní už přejdeme k třetímu bloku. Poprosím pana senátora Koukala, aby přednesl svůj příspěvek. Děkuji.

Senátor Václav Koukal: Dobrý den. Nejdřív zareaguji na tu otázku, kterou jsem dostal, která se týká smluv, které uzavřela Policie ČR a samospráva ve Svitavách. Byla to smlouva, která v podstatě legalizovala to, co jsme dělali, popsala to a ukotvila. Vlastně byla pro ty, kteří přijdou po nás, aby se mohli takovou smlouvou řídit. Takže tolik odpověď na otázku.

Jsem bývalý starosta okresního města Svitavy. Moje poznámky budou ve dvou rovinách - jednak zhodnocení toho, co se ve Svitavách odehrálo a také jakási úvaha o tom, co by mohlo přispět k další spolupráci. Nechám na vás, jak zobecníte, co řeknu. Nechám stranou to, zda vedle sebe mají do budoucna existovat obě policie, tedy Policie ČR a městská policie na úseku pořádku a dopravní služby. Ta situace je obdobná jako u samosprávy a státní správy, každopádně tento stávající stav je výhodný pro státní pokladnu, protože náklady spojené s touto částí bezpečnosti, kterou zajišťuje městská policie, zatěžují rozpočet města.

Městské policie vznikly jako alternativa v roce 1991 k bývalému Sboru národní bezpečnosti. Obce poté, co si uvědomily, že jsou zodpovědné za svůj rozvoj, si také uvědomily spoluzodpovědnost za bezpečnost a to byl také důvod, proč městské policie vznikaly. Druhý důvod byl, že pak samospráva mohla dobře reagovat na situace, které bylo potřeba ve městě řešit. Také to byla významná zpětná vazba, kterou dostávali volení starostové nebo primátoři z toho, co se v obci děje.

Náklady na městskou policii jsou nemalé – trochu jsme tady o nich mluvili. Zkusím to říct na příkladu Svitav. Rozpočet na městskou policii v roce 2007 je 7 milionů korun. Kdybych to převedl do celkových nákladů, které stála městská policie od počátku vzniku, tak je to v aktuálních cenách více než 100 milionů korun. To by rozhodně stačilo třeba na výstavbu zimního stadionu včetně jeho ročního provozu. Ale i přesto samospráva v žádném případě, v žádném projednávání rozpočtu existenci městské policie nezpochybňovala, ani výdaje nekorigovala. Ty důvody jsou - jak už jsem říkal – možnost flexibilně reagovat na situaci, která je ve městě, a také zpětná vazba.

Vedle sebe tedy na úseku pořádku a bezpečnosti existují dvě policie. **Velmi zjednodušeně řečeno - systém, kterým pracuje Policie ČR, je systém pachatel-nápad-vyšetření. Ten systém, ve kterém pracuje městská policie, má těžiště více ve vynucování pořádku, a to od čistoty města až po použití donucovacích prostředků. Ale myslím si, že právě spolupráce mezi těmi subjekty účinně posouvá to, o co oběma policiím rozhodně jde.** Myslím

si také, že jistá míra konkurence (to slovo jsem trochu vážil, jestli ho mám použít ve smyslu soutěžení - ale také souběhu činností), tu spolupráci neruší.

Jaké tedy jsou z našich zkušeností podmínky účinné spolupráce? Za prvé, ochota spolupracovat. Nastavení funkčního systému spolupráce s konkrétním obsahem. Pak také kontrola spolupráce a případná korekce a koordinace činností. **Náměty, které by mohly prospět, už tady byly vyřčeny. Jeden se týká aktualizace technického vybavení Policie ČR, které by umožnilo lepší komunikaci obou policií.** Někdy se to alternuje také tím, že města dávají nebo zapůjčují prostředky na to, aby komunikace byla bezprostřední a účinná. **Myslím si také, že Policie ČR by mohla být odbřemeněna od toho, co ji svazuje administrativně. Na druhé straně městská policie by uvítala pohotovější přístup do databází, které jí nejsou obecně přístupné.**

To jsou tedy poznatky z naší samosprávy a z našeho města. **Podmínky úspěšné spolupráce nezasahují jenom oblast bezpečnosti a pořádku, ale především do preventivní oblasti. Tam vidíme ten význam neméně důležitý, a to v preventivní činnosti, do které se zapojují všechny subjekty, které v tom oboru mohou spolupůsobit. Já to demonstruji na konkrétním případě - v týmu, který se**

zabývá prevencí kriminality vedle okresního vedení policie je také vedení obvodního oddělení, velitel městské policie, zástupce soudu, státního zastupitelství, sociálně právní ochrany, školy, příslušné neziskové organizace. Tento pracovní tým má v podstatě tento obsah činnosti: Za prvé je to opakující se analytická

Senátor Václav Koukal
Foto: Tomáš Adamec

činnost, ta je nesmírně důležitá. Potom **formování spolupráce jednotlivých institucí v preventivní činnosti a příprava realizace programů a opatření. A nesmírně důležitější informování občanů a medializace práce preventivní komise. Někdy se v té komisi využívají nebo používají informace, které jsou na hranici sdělitelnosti, ale bez těchto informací by to formování programů bylo velmi obtížné.**

Zdržím se na krátko u poslední části, tj. medializace a informace občanům. Myslím, že by měla být vnímána ve dvou rovinách. Za prvé, pravidelné veřejné hodnocení výsledků preventivní činnosti (shodou okolností jsme teď v pondělí měli radu, které se zúčastnili všichni partneři - to je každý rok). Zpráva, kterou podává Policie ČR, se týká předešlého roku, ale

také tendencí a trendů. To je důležité. Pak je tam zpráva městské policie, je tam zpráva koordinátora prevence kriminality, je tam zpráva odboru přestupků. To jsou písemné zprávy, které se pravidelně opakují. Také je tam ale ústní zpráva státního zástupce, který hodnotí vztahy a je tam také zpráva okresního soudu. To je jeden pohled.

A ten druhý pohled je, že taková činnost si zaslouží nezávislé odborné posouzení v komparativním hodnocení. Je důležité, aby se sledovaly trendy, které komise nebo ten tým sleduje. U nás pracuje ten tým už devět let a během tohoto období byla provedena dvě nezávislá hodnocení, studie zaměřené na bezpečnost. Ony byly zaměřeny širěji, ale jejich významná část se týkala bezpečnosti ve městě a jejího vnímání občany. Ta studie je vyvěšena na webových stránkách města (je tam také vyvěšen celý komplex projektů a programů, je tam pravidelná informace od městské policie a od Policie ČR; to jsou informace, které se tam standardně doplňují). První hodnocení bylo v roce 2000, druhé v roce 2006. Hodnocení prováděla stejná laboratoř se stejným zadáním, stejnou strukturou respondentů ze stejného území, čili jsou to naprosto srovnatelné údaje - ta studie nezvratně prokázala, že zapojení se do programu prevence kriminality na místní úrovni bylo tím správným krokem.

Za prvé se zkoumalo procento občanů, kteří se ve městě necítí bezpečně. V roce 2000 se necítilo bezpečně 30% občanů města. V roce 2006 se necítilo bezpečně 13%. To je významná změna. Kdybych to vyjádřil procentuálně, bylo by to ještě zajímavější – rozdíl je 60 procent. Druhý parametr, který bych chtěl vyzdvihnout, je procento spokojených občanů s fungováním policií. V roce 2000 s městskou policií bylo spokojeno 43% respondentů, v roce 2006 bylo spokojeno 54%, tj. nárůst o 11 procent. U Policie ČR v roce 2000 bylo spokojeno 39% respondentů a v roce 2006 52% respondentů. Tady je nárůst ještě větší – o 13 procent. Myslím si, že to je výsledek týmové práce v dlouhém časovém období a je to také výsledek více než 50 projektů, opatření a programů, z nichž některé mají trvalou funkci.

Kromě všeho, co jsem uvedl, zde existuje ještě jeden partner, který se podílí významně na výsledcích. Tím partnerem je odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, který je veden paní ředitelkou Jitkou Gjuríčovou. Jsou to velmi erudovaní lidé, ochotní, zapálení a pracovití a jejich metodické pokyny, jejich metodika, ale také grantové systémy se v tomto výsledku rozhodně zobrazily.

Čas je neúprosný – můj závěr bude mít tři podněty. První věc, která by se měla odehrát, je nový legislativní rámec, tedy nové právní normy jak policie městské, tak Policie ČR, který by pamatoval na jejich vzájemnou spolupráci. A tento právní rámec by měl vzniknout v široké diskusi odborné veřejnosti.

Druhým faktem by mělo být aktivnější zapojení krajské samosprávy do prevence kriminality, a to v součinnosti s krajskými správami Policie ČR, v pružné reakci na tendence ve správním území.

A to nejpodstatnější na konec - management, ale především ti, kteří vykonávají základní činnost, tedy policisté, musí projektu věřit a musí ho podporovat. Rád budu reagovat v diskusi. Těším se na ni.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu senátorovi. Poprosím nyní panelisty, pokud se chcete někdo přihlásit jako první. Pokud ne, tak začnu zprava. Pan ředitel Mazel.

Mgr. Michal Mazel, ředitel odboru bezpečnostní politiky MVČR: Má první poznámka k tomu, co zaznělo - a ono to vlastně navazuje na to, co bylo řečeno i v tom předchozím bloku. Často se stává, že když se mluví o community policing, tak tím někdo vnímá jenom práci policie. Je to jakási metoda policejní práce, ale když mluvíme o community policing, tak musíme mít na vědomí, že neoznačuje jenom policejní aktivitu. **Community policing je určitá výzva i pro samosprávu, i pro městskou policii - je to prostě o tom, jakým způsobem se reaguje na bezpečnostní rizika v tom kterém místě, v té které komunitě. A je v zásadě jedno, kdo přijde s nějakou iniciativou, že je potřeba na něco reagovat. Nejhorší možný stav je, když obě strany nebo více stran té předpokládané spolupráce spoléhají jedna na druhou, že ten druhý začne a nestane se potom vůbec nic.**

Moderátor Marek Veselý: Děkuji, pane řediteli. Pan senátor Zoser. Prosím.

Senátor Josef Zoser: Já bych chtěl hovořit pouze krátce o snahách obcí, které vždycky měly nějaké podněty. Hlavně v případě malých obcí ve vztahu k Policii ČR jsme většinou naráželi na tvrzení, že není možno, aby policista do té obce šel, aby vystoupil z auta a prošel tou obcí, protože jich je málo a nestíhali by další úkoly, které mají plnit. Kromě toho - aby se policista seznámil s terénem, tak je potřeba, aby v tom regionu pracoval delší dobu. A to byla další věc, na kterou si většinou velitelé stěžují, že mají poměrně velkou fluktuaci. A i když jim nový příslušník neodchází, tak třeba odejde na 10 měsíců do školy a zase ztratí kontakt a musí ho nahradit jiným policistou. **Z toho jednoznačně plyne, že stabilizace kádrů a dostatečný počet policistů budou jednou z věcí, která napomůže všemu, o čem se tady dnes bavíme.**

Moderátor Marek Veselý: Děkuji, pane senátore. Prosím pana náměstka Brázdu.

Náměstek policejního prezidenta plk. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.: Já jsem bedlivě poslouchal projev pana senátora. Je to ukázka toho, že pokud se chce, tak community policing funguje. My jsme zkušenosti, o kterých pan senátor hovořil, převzali a jak už jsem říkal, nařídil jsem zástupcům pro uniformu, aby je využili na jednotlivých útvarech v rámci republiky.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji za stručnost.

Alena Šindlerová, koordinátorka prevence hl. města Prahy: Děkuji. Já se omlouvám, že opět vyrušuji. Velmi ráda bych reagovala na slova pana senátora Koukala ohledně programu Partnerství a odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR. Tento program a jeho metodika jsou směřovány do menších měst a nevyhovuje větším městům. Metodika pro větší města je naprosto špatná a zatím vůbec nekomunikuje s jednotlivými kraji. Odpovědnost za bezpečnost přitom mají zastupitelstva jednotlivých krajů, takže tento program by se měl soustředit spíše na kraje a poté vstupovat do menších měst. Zároveň musím konstatovat - mnozí byste byli zřejmě rozčarováni, o čem všem rozhoduje republikový výbor pro prevenci kriminality (např. nákup sítí, míčů a kolik se jich má kde koupit) – toto rozhodování by mělo být na nižší úrovni a nikoliv na úrovni republikového výboru v čele s ministrem vnitra. Myslím si, že to trochu degraduje postavení tohoto vrcholného orgánu.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji. Přejete si, pane senátore, reagovat na některý komentář nebo otázku?

Senátor Václav Koukal: Já jsem říkal, že nechci zobecňovat, protože okresní město, velké stotisícové město a Praha jsou bezesporu nesrovnatelné. Mají samozřejmě i různé problémy. Jak jste říkala – a já jsem to v závěru zmínil – v metodice je potřeba zapojit kraje. **V prevenci kriminality kraje musí rozhodně sehrát významnější roli, než hrají.** V tom jsem s vámi ve shodě - zdá se, že v některých oblastech se setkává zkušenost okresního města se zkušeností Prahy. To je, myslím, pozitivní.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji. Poslední výzva, prosím.

Hana Borovičková, starostka Průhonic: Děkuji. Několikrát tady zaznělo, že je potřeba revidovat zákon o obecní policii ve smyslu spolupráce mezi Policií ČR a obecní policií. Chtěla bych pouze připomenout, že pokud bude platit, že obec platí činnost obecní policie, pak bych nebyla ráda, kdyby stát obecní policii úkoloval. Je dobré, pokud se obec rozhodne, že si zřídí obecní policii, že stát na ni nemůže. Vezměte si příklad z přenesené působnosti, kterou vykonávají obce - kolik úkolů klade stát na obec a přitom tam nejdu zároveň i peníze. Nerada bych, aby tento model přešel i do systému obecní policie.

Moderátor Marek Veselý: Pan senátor Koukal. Prosím.

Senátor Václav Koukal: Myslím, že by bylo dobře, aby oba zákony takovou spoluprací lépe popsaly, lépe ji umožnily. V žádném případě to ale nemůže být zákon, který by na obce přenášel povinnosti související s touto činností. Myslím, že to je zřejmé a že to tak také musí zůstat.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji. Pro shrnutí tohoto bloku na chvíli vystoupím z role moderátora a vstoupím do role pracovníka Otevřené společnosti, o.p.s., který se tři roky zabýval podobným problémem. **Hned v úvodu té práce jsme si nechali vypracovat asi dvacetistránkovou analýzu, která se týká právních možností spolupráce Policie ČR, městské policie, samosprávy a občanů, vytažená z různých zákonů (pokud byste měli zájem, řeknu vám potom webové stránky, kde ta analýza visí). Vyplyvá z ní jedna důležitá věc: Není to popsáno přesně, není to popsáno dokonale, ale ty nástroje tam jsou. Některé nástroje dokonce ukládají zásadním způsobem povinnosti oběma stranám, které spolupráci vyžadují.** Problém, který jsme zjistili a asi je vám všem jasný - prostě to nějak nefungovalo. A bohužel, tak jak říkal i pan senátor Koukal, prozatím jedinou naší možností, jak tu spolupráci rozprout, bylo, aby někdo začal, aby tomu někdo věřil. Bohužel zatím tomu žádná legislativa nepomůže.

Abych byl ale konkrétnější, k čemu jsme dospěli (protože jsme se zabývali zkoumáním struktury policie). **I tam, kde spolupráce funguje, se ukazují a projevují problémy, které můžou být vyřešeny organizačními změnami uvnitř policie vzhledem k základním útvarům.** A z těch zásadnějších věcí bych uvedl jednak přístup do databází (to je legislativní, celopolicijní či spíše celospolečenská věc), a také konkrétnější otázky typu vzájemné materiální výpomoci (jak může nebo nemůže obec něco policii nabídnout – počítač, připojení

na internet atd., jak to může nebo nemůže policie přijmout). Často jsou absurdní situace, že obec chce policii něco dát, ta by to chtěla přijmout, ale nemůže. **To jsou věci, které - abychom se příliš nevymlouvali na zákon - které není nutné řešit legislativně; spíš jsou to provozní záležitosti.**

Pokud nechcete někdo reagovat, shrnu tento blok. **Z příspěvku pana Koukala bych chtěl vypíchnout ještě jednu věc, a to, že při popisu spolupráce obce, státní policie a dalších organizací se nezaměřoval na řešení konkrétních problémů, ale zdůrazňoval úlohu komise nebo tělesa, které tuto spolupráci usnadňuje. A chtěl bych zdůraznit, že i z těchto konkrétních poznatků vyplývá, že analýza a příprava na to, jak spolupráce má vypadat, je naprosto zásadní, daleko důležitější, než skočit do problému rovnýma nohama.**

Nyní se tématicky posuneme o úroveň výše – poprosím pana ředitele Mazla o příspěvek na téma „Správní struktura samosprávy a Policie ČR“.

Mgr. Michal Mazel, ředitel odboru bezpečnostní politiky MVČR: Dobrý den, dámy a pánové. Já už jsem říkal ve svém diskusním vystoupení, že **community policing není jenom záležitost policie. Každý prvek, který hraje nějakou roli v rámci bezpečnostního systému, musí převzít svou zodpovědnost, musí být iniciativní a klidně může být první, jestliže to tak zrovna z místních podmínek vyplývá, kdo zvedne tu kartu a začne komunikovat s ostatními partnery a usilovat o to, aby se v rámci zajišťování bezpečnosti v té komunitě nebo lokalitě obecně dařilo lépe.**

Co tomu ale v současné době brání? My jsme si tady říkali, že je to spousta administrativních povinností, které má státní policie, že se policie dostala do stavu, kdy má příliš mnoho pánů, každý po ní chce něco jiného a skoro nejslabší vliv na policii má v současnosti samospráva. **Jak tady zaznělo, městský strážník nemůže udělat něco proti zájmu místní komunity. U státní policie tomu tak ale bohužel není a ta v okamžiku, kdy je pod tlakem jiných povinností, musí plnit je. To je stav, se kterým bychom se neměli smířovat, protože to je stav obecně špatný.**

Popišme si, jak to se současnou strukturou hlavních relevantních aktérů je. Máme tady v tuto chvíli v rámci policie 76 okresních ředitelství, v Praze máme 4 obvodní ředitelství a máme stále 8 krajských správ. Toto uspořádání vychází z právní úpravy, která dosud je, pokud jde o administrativní členění, platná a koresponduje s tím, jak byly členěny kraje a územní uspořádání předtím, než vstoupila v účinnost úprava, která vymezuje postavení krajské samosprávy. V tuto chvíli máme také stejný počet okresních soudů (v Praze máme výjimku, pokud jde

o počet obvodních soudů) a máme také 8 krajských soudů. U krajských soudů je to tak, že mají pobočky ve městech, v těch nových samosprávných krajích, takže v případě, že by se přecházelo na jiný model, tak pro kraje by to zase takový zásadní problém zřejmě nebyl.

Máme samosprávu, která je reprezentována na úplně té nejnižší úrovni 6244 obcemi, máme 5 vojenských újezdů, máme 205 obcí s rozšířenou působností a máme tedy 14 samosprávných krajů.

Ještě zopakuji, co už tady párkrát zaznělo, ale myslím si, že je to dobré vždycky říct v tom úvodním výčtu různých zajímavých čísel. Policistů máme plus minus 46,5 tisíce, z toho policistů, kteří jsou zařazeni v pořádkové policii, o kterých to tady dnes mluvíme především, máme 16.350 a naproti tomu strážníků máme v tuto chvíli zhruba 8 tisíc a obecních policií - jak již bylo řečeno, máme 330. V Praze, jenom pro zajímavost, je strážníků 1611 a v Ostravě jako v městě s druhým největším počtem, je 650 strážníků.

Když se podíváme na to, jak je stanovena současná struktura územních působností krajů, vidíme, že **hlavní problém je, že pořád ještě nebylo dosaženo ani stavu, že by každý hejtman měl jediného partnera v podobě krajského ředitele Policie ČR.** K tomu modelu se teď od 1. ledna pokročilo takovým drobným krůčkem, kdy se mezi Severomoravskou a Jihomoravskou správou přehodily dva okresy – Vsetín a Prostějov a tím došlo alespoň na východě k tomu, že tam teď jeden hejtman má partnera v podobě jednoho krajského ředitele (obráceně to pochopitelně neplatí). Výjimkou zůstává Vysočina, kde vysočinský hejtman má kvůli územním přesahům za partnery hned tři krajské správy. O tom se vedou už delší dobu zásadní diskuse, jestli to tak má zůstat, jestli se máme za každou cenu snažit přizpůsobovat anebo nemáme. Postupně vzniká komise, která by se měla zabývat reformou policie – tedy politická komise, kterou iniciovalo současné vedení ministerstva a ve které by měly být zastoupeny všechny politické strany, zastoupené v Parlamentu, aby si k tomu mohly říct svoje.

Jaké jsou klady a zápory současného stavu? Nejdřív se tím zabývejme na krajské úrovni. **Pro krajské ředitele v tuto chvíli nejsou zcela jednoznační partneři pro spolupráci v podobě krajských hejtmanů. Krajsští policejní ředitelé nedostávají dostatečně silné zadání ze strany samosprávy na krajské, na té strategické úrovni, což podle některých názorů oslabuje kvalitu zajištění bezpečnosti v tom území, neboť v důsledku toho se nevede systematická debata o místních bezpečnostních prioritách, nejsou nastoleny podmínky pro to, aby se samospráva aktivně zapojovala do řešení problémů, a vzhledem k tomu, že boj s kriminalitou není jenom otázkou represe, ale že je to také vytváření různých preventivních nástrojů, že je to otázka kvalitní politiky v oblasti sociální práce, sociál-**

ních služeb, že je potřeba kooperovat mezi policií a dalšími orgány, z nichž mnohé už jsou dnes právě v péči krajského úřadu. Samozřejmě, že tento stav není dobrý a způsobuje problémy. Řešitelný je různými způsoby - nejenom tak, že se vytvoří odpovídající počet krajských policejních správ. Samozřejmě, že se na prvním místě (jako vždycky) zvažují pragmatičtější varianty, které by nezpůsobovaly tak velké finanční nároky. Na druhé straně při diskusi o finančních nárocích budování nových krajských správ podle mého názoru pořád ještě neproběhla dostatečně intenzivní komunikace s těmi případnými novými sídelními krajskými úřady o možné spolupráci při zajišťování konstituování krajských správ v nových krajích.

Když mluvíme o vztahu mezi Policií ČR na krajské úrovni na jedné straně a samosprávnými kraji na druhé, tak se adekvátně můžeme přenést i na nižší úroveň, kde policie uchovala strukturu, která už je jinak skoro ve všech ostatních oblastech - až na justici - překonaná. Dál je organizována podle okresů - a to je zase zajímavé - velmi často se mi stává, když diskutuji s některými okresními řediteli, že oni si teď připadají, jako kdyby přišli o partnera. Komunikovat s těmi jednotlivými pověřenými obecními úřady nebo s obcemi s rozšířenou působností se sice snaží, ale je to pro ně daleko obtížnější, a tak mají k té své iniciativní roli často pochybnosti. Což přináší otázku, zdali i na té nižší úrovni nepřizpůsobovat obvody tak, aby spolu korespondovaly.

O co tedy primárně jde a proč se tyto úvahy vedou? Někdo by mohl říci, že to je jenom taková kosmetická debata, aby to ladilo. To ale není pravda! Základní problém, proč se uvažuje o tom, aby obvody byly sladěny, vychází z toho, že v tuto chvíli občané, lidé, obyvatelé naší země nemají dostatečně silnou roli při vymezování se vůči tomu, jak by měla postupovat policie, na co by se měla zaměřovat, co jsou hlavní problémy... Samozřejmě na to může být okamžitě reakce – proč by vlastně měli mít, mají své obce, mají své obecní strážníky a ti, ať se starají o to, aby se někde nedělo něco špatného. A státu nechme, ať se stará o tu jakoby velkou kriminalitu. Jenomže problém je, že v tu chvíli zůstává formulování té objednávky na policii úplně nahoře, na ministerstvu. **Ministerstvo, i když se snaží, prostě nedohlédne do míst, kde ke kriminalitě skutečně dochází a zůstává tak odtržené (jako každý ústřední správní úřad). Pokud tedy budeme policii chtít dávat nějakou zřetelnou objednávku a nějaká zřetelná kritéria, jak by se měla chovat, na co by měla reagovat a co by mělo být podstatné, tak musíme vymyslet metodu, jak nechat místní samosprávy do činnosti policie více hovořit.**

Má to jeden zásadní zádrhel, který se často zmiňuje - vždycky se začne mluvit o místních vlivech, o korupci, o možném ovlivňování činnosti policie. Proto si raději hned řekněme, že **pokud se uvažuje o přibližování státní policie samosprávě, tak to nikdy není míněno tak, že bychom státní policii odevzdali do naprosté péče samosprávy, že by se jí stát úplně zřekl a přestalo ho to zajímat.** Nejde to, ať už jsou důvodem určité mezinárodní závazky ČR, určité věci, které vyplývají z Ústavy a z ústavního pořádku nebo právě to, že samozřejmě na místní úrovni může - a také se to v mnoha kriminálních deliktech stává - může nastat konflikt zájmů. Jako příklad může posloužit situace, kdy stát potřebuje bojovat s obchodem s lidmi, je to pro něj prioritou, ale na místní úrovni se to jeví jako naprosto nepodstatná záležitost, která nikoho neobtěžuje a odehrává se někde v ústraní. Proto je potřeba říct, že **státní policie musí zůstat, když to řeknu velmi hrubě, alespoň v tom 51procentním vlastnictví státu, ale zároveň se musí posílit všechny možné nástroje ingerence samosprávy, ať už např. formou uzavírání dohod – doufáme, že se z toho dosud příliš nevyužívaného nástroje stane pravidelně využívaný nástroj. Když není zájem ze strany samosprávy, musí se stát aktivní policie.** Může dojít až na velmi odvážné kroky, kde bude třeba nějaká ingerence, pokud jde o personální obsazování pozic - ale to je věc, která je velmi diskutabilní a na které se musí politická reprezentace shodnout. Je to model, který se u jiných bezpečnostních sborů u nás používá.

Pro zajímavost tady ocituji věc, která mě teď v poslední době celkem zaujala, jako takovou protiargumentaci, která začíná v poslední době hutnět proti modelu přizpůsobování krajských policejních správ samosprávám. Ve včerejším vydání časopisu Euro se píše, že systémová změna skrývá nebezpečí a že budeme volit mezi dvěma možnostmi, z nichž jedna se nazývá východní a druhá se nazývá západní. Buď dostanou kraje přiměřené pravomoci západního typu anebo vzniknou gubernie východního typu s pravomocemi nepřiměřenými. Říká se tam, že rozdíl bude při tom uvažovaném přizpůsobení především v podřízenosti kriminální služby - pokud by podléhala tomu teritoriálnímu policejnímu řediteli, potažmo tedy potom tomu hejtmanovi, bude to velmi podobné modelu, který jsme tady kdysi měli a který autor nazývá jako východní.

Ředitel OBP MVČR Michal Mazel

Foto: Tomáš Adamec

A tím se dostáváme k dalšímu klíčovému momentu, který se v poslední době objevuje a u něhož bych chtěl velmi varovat před důsledky úvahy, že je možné snadno policii roztrhnout na uniformovanou a neuniformovanou, kriminálku dát pod stát a policisty v uniformách svěřit úplně do působnosti samospráv. Jako každé jednoduché řešení to žádné řešení není, je to často úvaha, která vychází ze silné neznalosti toho, jak to momentálně funguje. Spíše, než odevzdat nějakou část policie jinam, by se policie jako celek ve svém působení - protože i kriminální služba má na starosti prevenci kriminality, kriminální služba musí být aktivní v komunikaci s veřejností a se samosprávami – měla pokusit spíše nastavovat model, který by umožnil, aby policie dál plnila svoji roli a zároveň aby velmi zřetelně respektovala potřeby samosprávy, aby byla určitá pravidelnost v komunikaci, ale aby to současně na druhé straně nezpůsobilo, že by samospráva dosáhla až na jednotlivé kauzy, ať už přestupkové nebo trestně právní. Není žádný důvod, proč by ten, kdo plní roli zákazníka vůči policii, proč by měl policii mluvit do konkrétního způsobu řešení jednotlivých kauz. Takový důvod není ani v trestním právu, ani v přestupkovém právu ani nikde jinde a vůbec s takovou úvahou není podle mého názoru správné pracovat.

Protože už nemám příliš času, tak jenom rychle na závěr... V Hustopečích byla uzavřena dohoda mezi policií a mikroregionem Hustopečsko. To je docela nový alternativní prvek (možná, že to je už ve více místech). Ta dohoda je zajímavá proto, že možná trošku překleňuje některé problémy, které tady zazněly ve vztahu k tomu, že někdy si obec ošetřuje pouze svoje zájmy a nemá ambici se domlouvat s ostatními. Tady se to už tedy daří a budeme rádi, když se to bude dařit i dále a bude to určitě jeden z prvků, se kterým bychom chtěli přijít v legislativě, která by snad měla navazovat na politické zadání k reformě policie. To politické zadání, jak jsem už říkal, by mělo padnout v první polovině tohoto roku. Mělo by vzejít z jednání mezi politickými stranami. Mělo by vzejít z co nejširšího konsensu a já budu rád, když mnozí z vás budete s námi při tom, když budeme tu reformu policie, a nejenom tedy státní policie, ale celého bezpečnostního systému, koncipovat. Děkuji vám za pozornost.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu řediteli Mazlovi. Prosím o otázky a komentáře. Pane senátore?

Senátor Josef Zoser: Tak jenom krátce. Myslím si, že smlouvy vše nezachrání. Věřím, že bude snaha nejenom podepisovat smlouvy, ale že se v terénu a praxi některé ty dohody nebo

kroky podaří učinit. Věřím, že to bude ku prospěchu bezpečnosti našich občanů, a to je cíl, kterého bychom měli dosáhnout.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji. Prosím, pan náměstek Brázda.

Náměstek policejního prezidenta plk. JUDr. Jan Brázda, Ph.D.: Já souhlasím s těmi slovy, která tu řekl pan ředitel Mazel. Co se týká reorganizace - a teď bych nerad, aby mě někdo chytal za slovo, protože otázka reorganizace a změny teritoriální působnosti je věcí politiků, kteří o tom budou rozhodovat - dovedl bych si představit, pokud vznikne 14 krajů tak, jak říká Ústava, že by se transformovala jednotlivá okresní ředitelství do určitých velitelství. **V pověřených obcích, kde máme partnery (protože okresní ředitelé partnery ztratili zrušením okresních úřadů, ale mají je v těch pověřených obcích, v krizových situacích tam zasedá krizový štáb apod.) by pak bylo třeba posílit policii tak, že by tam byla jak pořádková, dopravní policie, tak i Služba kriminální policie a vyšetřování. Je to samozřejmě velice neotesané, ale tento směr bych si dovedl představit. Personální a ekonomickou činnost by zajišťovaly jednotlivé správy, kterých bychom měli 14 a na pověřených obcích by byl přímý výkon služby, kdy by velitel měl partnera ve starostovi pověřené obce a projednávali by jednotlivé věci, které se týkají oblasti, kterou pověřená obec spravuje.**

Moderátor Marek Veselý: Pan ředitel Kvaš. Prosím.

Ing. Petr Kvaš, ředitel Městské policie Pardubice: Pouze velmi krátce - měl jsem shodou okolností asi před 14 dny možnost zúčastnit se zasedání Rady Pardubického kraje, kde se o tomto problému velmi krátce hovořilo. Nevím, jestli můj dojem je správný, ale myslím, že v současné době si radní Pardubického kraje i zastupitelé velmi dobře uvědomují svoji roli v oblasti krizového řízení při spolupráci s odpovědnými orgány. Zároveň si myslím, že i pro ně to bude pole neorané – rozhodně je to ale správná cesta.

Moderátor Marek Veselý: Myslím, že to byl celkem zásadní příspěvek i komentáře k možnosti nebo k úvahám o důležité reformě, až transformaci policie. Prosím vaše komentáře a dotazy.

Mgr. Aleš Šmíd, odbor územní veřejné správy MVČR: Dobrý den, chtěl bych reagovat částečně na pana ředitele Mazla a jeho příspěvek, týkající se sladění správní struktury samosprávy a Policie ČR. Vlastní působnost policie je docela zásadní prvek.

Co se týče prvního problému, krajských správ, resp. odkazu na krajské soudy. Jak bylo zmíněno, **krajské soudy - je jich osm – mají v ostatních krajích určitá, teď to nazvu v uvozovkách, detašované pracoviště nebo pobočky, které nějakým způsobem fungují a vypomáhají v tom daném území. Nesouhlasím s tím, co tady bylo řečeno, že by mohly být rovnocenným partnerem pro ostatní krajské soudy. Před dvěma roky jsme dělali analýzu, ve které jsme vyčíslovali náklady vyplývající ze zřizování všech 14 soudů a všech 14 krajských správ Policie ČR a ta čísla byla velikánská.** A jak už to tady několikrát zaznělo, všechno je dnes o penězích a o ekonomice - a bohužel peníze na to nejsou. Tudíž si myslím, že by to byl velký problém, ať už co se týče personálních otázek, ekonomických, finančních a dalších.

Krajské správy policie mají vymezenou svoji působnost podle administrativního členění, které je stanoveno zákonem 36/1960 Sb. To je na naše podmínky dosti historický zákon, ale stále funguje a pořád se podle něj vymezuje působnost policie a částečně analogicky i soudů, státních zastupitelství, finančních ředitelství a podobně. Ten zákon, jak jsem řekl, je opravdu historický a měl by se nějakým způsobem změnit - **připravujeme nový zákon. Jde o přípravu nové územně správní struktury, kde jako ten pilotní a ten nejvrchnější článek územně správní struktury by měl být samosprávný kraj. To znamená, zde se přikláním i k tomu názoru, který tady zazněl, že by se mělo uvažovat o té možnosti vytvořit 14 krajských správ policie, 14 soudů a de facto dalších institucí. Je to samozřejmě politické rozhodnutí, které asi bude dosti problematické prosadit.**

Ještě jedna věc, která mě tady zaujala. Hovořilo se i o tom, jak funguje pořádková policie, jak funguje městská policie alias obecní policie. Myslím si, že ze strany samospráv nezazněl jeden docela významný prvek. **Je nutné uvědomit si, co je dnes samospráva. Samospráva samozřejmě na jedné straně jsou kraje a na druhé straně jsou obce. Ale uvědomme si, že obce jsou dnes rozčleněny do určitých kategorií a 80 % obcí v ČR má méně než tisíc obyvatel. Nemluvíme proto ani tak o obecní policii, ale v daném případě spíš o městské policii a o policii vytvářené statutárními městy. A zapomíná se trochu na ten základní prvek, a to je ta nejmenší obec. A tam ta obecní policie by měla fungovat.**

Já vítám tu formu v rámci veřejnoprávních smluv mezi policií a obcemi. Je otázka, jakým způsobem je příjmu představitelé samospráv. Možná, že to je krok dopředu, možná, že ne.

Především by mě ale zajímalo, jestli jsou nějaké další vize, jak těm malým obcím - protože roztržitost územní samosprávy v ČR je dost veliká – tak jakým způsobem se ubírá nějaký další trend nebo směr, kterým se bude postupovat a pomáhat těmto malým obcím. Děkuji.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji. Prosím o další otázky a komentáře. Panelisté budou odpovídat na závěr. Myslím, že toto téma se nejvíce týká zástupců krajských správ a okresních ředitelství, takže máte prostor se k tomu začerstva vyjádřit. Přejete si někdo reagovat na tento poslední příspěvek?

Mgr. Michal Mazel, ředitel odboru bezpečnostní politiky MVČR: Mě tam zaujaly dvě věci. Jednak je to otázka těch financí, často zmiňovaná záležitost, u které ale nás ještě čeká hodně práce při přemýšlení o tom, jak to přesně udělat. Kdyby nám někdo řekl: Udělejte teď ten model 14 krajských správ, tak určitě je tu varianta, že by se prostě peníze a působnost, které jsou spojeny s provozem současných krajských správ jenom prostým matematickým výpočtem navýšily o stejné peníze na fungování nových krajských správ. To je asi nejextrémnější úvaha a spíš bychom měli přemýšlet, jestli, pokud jde o působnost nových krajských správ, jestli nechat všechno, co krajská správa zajišťuje na ní, nebo jestli spíše neuvažovat o tom, že některé činnosti by se přesunuly jinam, např. do centrálních útvarů.

Finanční náročnost vzniku krajských správ, to je jedna strana mince. Na druhé straně je úvaha o tom, co by se ušetřilo tím, kdybychom přešli na jednodušší model organizace obvodních oddělení, základních útvarů v rámci policie. Některé činnosti, které se teď dělají na každém obvodním oddělení, bychom mohli přesunout na vyšší

úroveň a na nižší úrovni nechat opravdu jenom výkon té územní agendy bez úředničiny, která v tuto chvíli zatěžuje policisty nejvíce. Někde jsem četl takový bonmot, že tím, že se pozřizovalo hodně služeben na té nejnižší úrovni, došlo k tomu, že tam namnoze mají sice služebnu, ale nemají tam policisty a kdyby se bylo bývalo postupovalo trochu s rozmyslem, že by v tom teritoriu třeba nebyla služebna, ale byli by tam policisté. To je jenom jeden z možných pohledů.

Účastníci semináře
Foto: Tomáš Adamec

Další věc, na kterou je třeba myslet, je otázka organizace policie. Máme řadu celorepublikových útvarů, které řeší nejrůznější agendu v rámci Služby kriminální policie. Je otázka, jestli to tak má zůstat, nebo jestli nemá dojít v zájmu ušetření nějakých kapacit k jejich poslučování. Máme celostátní cizineckou policii, která se poté, co dojde k našemu vstupu do schengenského prostoru, bude výrazným způsobem restrukturalizovat - a zase se tedy nabízí otázka, jestli to nepřináší nějaké kapacity na to, aby se ta reforma dala udělat. Byl bych rád, abychom vždycky přemýšleli komplexně a nestavěli problém tak, že jestli teď stojí krajská správa miliardu, tak jestliže jich budeme mít dalších šest, tak to bude stát dalších šest miliard. A poslední věc - kterou jsem už zmínil - je tady zásadní otázka, nakolik se krajské samosprávy budou ochotny podílet na koncipování těch nových krajských správ.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji panu řediteli za reakci. Teď je jedna z posledních možností, kdy se můžete zeptat nebo něco komentovat. Mám otázku na pana ředitele Mazla, na pana ředitele Kvaše, takovou krátkou. Když bychom tu spolupráci neřešili systémově svrchu, ale zespodu, tam jsou peníze stejným problémem. Když to řeknu ještě jinak, policie řekne samosprávě – my vám můžeme vyjít vstříc, ale nemáme na to čas, nemáme na to lidi, a samospráva má třeba finance na to, aby buď zaplatila anebo poskytla nějaké vybavení policii. Víím, že pan Kvaš v poslední době nebo možná déle má nějaké zkušenosti s poskytováním služeb strážníků okolním obcím za úplatu. Mohl byste se jenom krátce k tomu vyjádřit? A navazuje na to otázka pro pana ředitele Mazla, jestli – a to je skutečně jenom úvaha – jestli takovéto služby vůbec může poskytovat i státní policie, protože v některých okolních zemích je to možné, že by si třeba obec zaplatila jedno odpoledne státního policisty. Pan ředitel Kvaš.

Ing. Petr Kvaš, ředitel Městské policie Pardubice: Skutečně je to tak. Máme veřejnoprávní smlouvu podepsanou s Holicemi. Je to obec třetího typu, to znamená, že to je obec s rozšířenou působností, nemají zájem si zřídit vlastní obecní policii, protože je to pro ně z mnoha důvodů (zejména finančních, ale v druhé řadě organizačních) velmi problematické. Takže máme od roku 2003 podepsanou smlouvu a vzhledem k tomu, že byla prodloužena do roku 2010, předpokládám, že pro město Holice je tato činnost prospěšná, jinak by si nás asi neplatili. Pro zajímavost, za jednu dvanáctihodinovou pracovní směnu dvou strážníků včetně vozidla nám obec Holice platí 5 tisíc korun.

Teď v poslední době se ozvali - už jsou připraveny smlouvy a budou předkládány radě obce Heřmanův Městec. Ozvala se obec Srnojedy, ale to bych se dostal možná k úplně novému problému, na který by byl potřeba samostatný seminář, protože **většina těchto iniciativ ze strany obcí (a nejsou to jenom tyto obce) souvisí s řešením problému dopravy. Ten jsme dnes vlastně úplně opomněli, přestože zejména problémy rychlosti, problémy dopravy, jsou dneska pro některé samosprávy velmi zásadní, a proto se obracejí na obecní policie.**

Moderátor Marek Veselý: Děkuji za reakci, pane řediteli. A prosím pana ředitele Mazla o krátkou reakci na mou kacířskou myšlenku.

Mgr. Michal Mazel, ředitel odboru bezpečnostní politiky MVČR: Musím přiznat, že i toto je součást úvah o tom, jak vztahy nastavovat. **V debatách, které se dosud vedly, jsem si neuměl moc představit, jak by policie mohla fakturovat nějakou činnost ve prospěch územní samosprávy. Myslím, že za současného právního stavu to nejde a i když se tam spolupráce nebo tato vzájemná protiplnění dají nastavit jiným způsobem, jestli by to do budoucna bylo šťastné řešení, to upřímně řečeno nedokážu v tuto chvíli rozhodnout.** Ale určitě by to stálo za nějakou hlubší analýzu a zkoumání toho, jestli se tyto modely osvědčují tam, kde je zavedli.

K tomu, co se ptal pan Šmíd ohledně malých obcí, kde vůbec není v tuto chvíli obecní policie a jakým způsobem jim pomoci... Je pravda, že poté, co se seznámíme s různými zkušenostmi ze zahraničí, se čím dál víc objevují úvahy, že bychom si měli troufnout navrhnout v takových místech, kde to není ještě na obecní policii, vytváření různých v uvozovkách dobrovolných sousedských hlídek, které sice mají dobrovolný charakter, ale těm, kdo v nich jsou, tak jsou dána nějaká oprávnění, aby to vůbec mohli dělat. Určitě stojí za to promyslet, co by znamenalo, kdybychom kromě regulérní obecní policie se všim všudy, kde jsou lidé na full time a mají celkem nadstandardní výcvik, kdyby kromě toho obec měla možnost mít třeba jenom na půl úvazku nějakého „obecního hlídače“ nebo někoho, kdo v době, kdy je to potřeba, by toto dělal, u kterého by byly třeba nižší nároky, nebylo by to tak finančně náročné a vyšlo by se tím vstříc požadavkům obcí.

Je to možná varianta, ale je hodně kontroverzní, často se v souvislosti s ní objevují různé historické resentimenty. Myslím, že to vyžaduje velmi dobře prostudovat zkušenosti s tímto modelem třeba z Holandska, z Velké Británie. Přijde mi to jako jedna z možných cest a úpl-

ně bych ho nezavrhoval. Další možné cesty tady zazněly, ale každá má samozřejmě svoje klady a svoje zápory.

Moderátor Marek Veselý: Děkuji, pane řediteli. Vzhledem k času, pokud nemáte někdo jednověťý komentář, bych rád dnešní setkání shrnul. **Pro mě je to první setkání, kdy se nejenom v publiku, ale přímo za panelem paralelně řešily problémy samosprávy, státní policie i městské policie. Ono je to možná překvapivé a ty problémy se chvílemi zdály nesourodé, ale myslím si, že to je přesně ten moment, který je na tomto setkání důležitý. Všech těchto tří součástí systému zajišťování bezpečnosti v ČR se ty problémy jistým způsobem týkají a všechny budou časem podřízeny stejné legislativě a jejich plán by měl být shrnut ve stejné zprávě o bezpečnosti v ČR, resp. ve stejné zprávě o plánovaných změnách zajišťování bezpečnosti v ČR.**

Ze všech příspěvků vyplynulo, že nyní je ten správný čas - jak ze strany městské policie, tak z pohledu připravenosti Policie ČR k rozvoji v nových směrech i v připravenosti samospráv - aby byl učiněn zásadní krok a to špatné, o čem už víme, bylo odstraněno a naopak to dobré, co funguje a co fungovat může, bylo legislativně podpořeno. Doufám, že vzhledem k tomu, že tato diskuse zazněla na půdě Senátu, se dostane i k uším těch, kdo zákony vytvářejí.

Na závěr bych rád předal slovo našemu hostiteli panu senátoru Zoserovi, aby dnešní setkání uzavřel.

Senátor Josef Zoser: Vážené dámy, vážení pánové, čas nadešel. **Chtěl bych poděkovat Otevřené společnosti, o.p.s. a vám, že jste celé dopoledne vydrželi v tomto krásném sále. Téma, které jsme dnes probírali, bylo natolik zajímavé, že jste téměř všichni, kteří jste sem v devět hodin ráno přišli, vydrželi, a to se tak často nestává.** Ještě jednou bych vám všem chtěl poděkovat – organizátorům i účastníkům za účast a popřát vám hezký den. Na shledanou.

Tisková konference a předání Loga Community policing

Po skončení semináře proběhla v prostorách Senátu tisková konference, na níž účastníci semináře zodpovídali otázky novinářů, zejména k tématu chystané reformy Policie ČR. Součástí tiskové konference byla i prezentace publikace Otevřené společnosti, o.p.s. **21 doporučení pro pořádkovou policii v 21.století**. Na závěr tiskové konference předala ředitelka Otevřené společnosti, o.p.s. Mgr. Monika Ladmanová představiteli Policie České republiky – náměstkovi policejního prezidenta plk. JUDr. Mgr. Janu Brázdovi, PhD. - logo Community policing.

Příběh loga Community policing dobře ilustruje osud výsledků činnosti Otevřené společnosti, o.p.s. v uplynulých třech letech. Původně se jednalo o logo projektu *Zavádění prvků community policing do praxe Policie ČR*, ale

policisté jej sami začali používat jako symbol změny v jejich práci a přístupu k ní. Dnes se logo objevuje v nejrůznějších prezentacích činnosti policie ve směru k otevřenějšímu a na potřeby občanů více orientovanému sboru, ale i na materiálech, vydávaných a používaných Minis-

Náměstek Brázda přebírá logo Community policing
Foto: Marta Kozáková

terstvem vnitra ČR a Policií ČR. Předáním loga představiteli Policie České republiky tak Otevřená společnost, o.p.s. symbolicky uzavřela jednu kapitolu svého přispívání k definování nového stylu práce policie, na níž navazuje dalšími aktivitami ve svém programu **ProPolice**.